

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaanyos és Udvarhely-vármegyék partoktól független, székely érdekű újsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K., félére 5 K., negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Postai arékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

Országos Dalosünnep Székelyudvarhelyt.

Székelyföldünk anyavárosa, a kies fekvésű Székelyudvarhely, mely lakossága arányszámát véve, az ország legintelligensebb gócpontja, nagy napok előtt áll.

Augusztus 17-én és 18-án ősi falai között üdvözölheti a magyar dal legkiválóbb művelőit s azok élén hazánk több kiváló személyiségét.

A nevezetes napok előtt lesz alkalmunk ez országos jelentőségű aktusról még megemlékezni. Hiszen az úgy oly fontos, önmagában annyira nagyméretű, hogy hétről-hétre újabb eseményeket, mind érdekesebb részleteket hozhatunk nyilvánosságra. Ezzel tehát röviden csak utalunk a nagy napok részletes programjára, mely a következő:

Augusztus 17-én.

Délután fél 2 órakor Gróf Zichy Géza dalosszövetségi díszelnök és Dr. Bárczy István dalosszövetségi elnök s a Magyar Dalos Szövetség igazgatósági tagjai vezetésével a Brassói Magyar Dalárda, a Budai Dalárda, a Budapesti „Ly. a”, a Budapesti „Törekvés”, a Csíkszeredai Dal- és Zenegyeselet, az Egri Polgári Dalkör, az Iglói Dalárda, a Kassai Zenekedvelők Dalegyeselete, a Kecskeméti Dalárda, a Kolozsvári Iparos Dalegylet, a Kolozsvári Összhang Dalegylet, a Mezőkövesdi Katolikus Egyházi Énekkar, a Miskolczi Daláregyeselet, a Szabadkai Dalegyeselet, a Szegedi Dalárda és a Tordai Dalkör megérkezése Székelyudvarhelyre. Fogadásuk a vasuti állomáson Gotthárd János székelyudvarhelyi polgármester által.

Bevonulás a vasuti állomásról a székelyudvarhelyi egyletek zászlósiséretével, bandériummal és zeneszóval menetelésben és kocsisorban. Elszállásolás.

Délután 3 órakor a székelyudvarhelyi ezredéves emlékoszlopot a Magyar Dalosszövetség megkoszoruzza. A vendég dalosegyletek a Himnusz és Szózatot összkarban éneklük.

Délután 4 órakor Székelyudvarhely hölgyei a város felső piacán megkoszoruzzák a vendég dalosegyletek zászlóit. A dalosegyletek jellegük elneklésével fogadják a koszorukat.

Este 7-8 óra között Szerenád a vármegyeház előtti téren a védnöki kar és a dalosszövetség vezérkara tiszteletére. Adják az összes dalárdák a kolozsvári dalosverseny összkaraiból.

Este 8 órakor szerenádok az egyes koszorus kölgyeknek: adják külön-külön az illető hölgyek által megkoszoruzott dalárdák.

Este 9 órakor ismerkedési estély a Barkóczy-féle kerthelyiségben és a Budapest-szálloda helyiségében.

Augusztus 18.

Reggel 8 órakor Ő felsége a király születésnapja alkalmából ünnepi istentisztelet a r. kath. nagytemplomban. Misa alatt a Budai Dalárda énekel.

9-10 óra között ünnepi istentisztelet a református és unitárius templomokban. Előbbi helyen a Kecskeméti Dalárda, utóbbi helyen a Kolozsvári Iparos Dalegylet énekel.

10 órakor a vármegyeház nagytermében a Magyar Dalosszövetség díszgyűlése és matinéja kezdődik következő műsorral:

1. Hymnusz. Összkar.
2. Megnyitó beszéd. Tartja Dr. Bárczy István székesfővárosi polgármester, a Magyar Dalosszövetség elnöke.

3. Unnepi beszéd. Tartja gróf Zichy Géza v. b. t. t., a Magyar Dalosszövetség díszelnöke.

4. „A szabadsághoz”. Lányi Ernő férfikara Énekli a székelyudvarhelyi Székely Dalegylet.

5. „A nemzeti művészetről”. Dr. Kacsóh Pongrác felolvasása.

6. Dr. Lányi Ernőné Regéczy Ilona urnó hegedűjátéka.

7. A Budai Dalárda reprezentatív szereplése.

8. Ugron János Udvarhelymegye főispánja és a dalosünnep fővédnöke üdvözlő és köszönő beszédet mond a Magyar Dalosszövetségnek. Erre a díszgyűlés bejárása.

9. Szózat. Összkar.

Szegénynek maradok...

Írta: P. Szentmártoni Bálint

II.

Szép nyári délután volt. A rekkenő hőséget a lágyan lengedező szellő kellemes meleggé dagasztotta. Az idő csendes és lehangolt volt, csak az utca porában játszódó pajkos gyermekek kiáltozása, hancurozása zavarta meg olykor-olykor az ünnepélyes csendet.

E percben négylovas kocsit robogott el az uton s kevésbe mult, hogy a szőke fürtű kis Jancsikát, özvegy Bónisné egyetlen, legdrágább kincsét el nem gázolta.

A kocsit megállott.

— Gyerekek! — szólalt meg az uraság — nem történt valami szerencsétlenség?

— Nem, nem! — kiabálták vissza az utca gyermekei. Csak a kis Jancsi fakadott sírva, mert egyik siheder, látva a kocsit közeledtét fölön fogva, gorombán ráncigálta félre az utból.

Déli 12 órakor ebéd a Budapest-szállóban a Dalosszövetség igazgatótanácsa s a vendég dalárdák elnökei és karnagyai tiszteletére.

Délután 2 órakor népiünnepély kezdődik a dalcsarnok körüli ligetben. Három órakor néprajzi, háziipari és közművelődési érdekességek kiállításának megnyitása ugyanott.

Délután fél négy órakor kezdődik a Magyar Dalosszövetség ünnepi dalosversenye. Bemutatásra kerülnek a kolozsvári országos dalosverseny darabjai. Színhely: az e célra épített daloscsarnok.

1. Összkar. (Ami a 17-iki szerenádból megmaradt.)

2. A második csoport kötött kara. Előadja nyertes (vagy sorrendben előbb díjazott dalegylet.)

3. A szabadon választott versenydarabok bemutatása:

a) Iglói Dalárda. Pogatschnigg Guidó: „Dal a dalról”;

b) Budapesti Lyra Dalegylet Lányi Ernő: „A magyar nyelv”;

— Ej, ej, beh szerencsések vagytok; miért is hemperegtek az utca porában? — szólalt meg újra az uraság.

— Igen, de ezt né — szólott vissza a siheder, Jancsira mutatva — szinte letapodták!

— Talán csak nem! — felelt kissé ijedt hangon az uraság.

— Biz úgy a! Alig tudtam fére ráncigálni s még neki áll felül.

— Barátom! Belőled becsületes ember lesz — folytatta az uraság s egy husz fillérest nyújtott át a sihedernek, ki, mint az éhes tyúk a bogárhoz, mohón kapott a ritkaságszámbamenő pénzdarab után.

Ez idő alatt a kocsiban ülő gyászos nő a gyermekek arcát vizsgálta s mikor tekintete a síró Jancsihoz ért, mélyen sohajtva megszólalt:

— Istenem, Istenem! Zolti édes! Nézd csak ez a síró gyermek mennyire hasonlít szegény Jancsihoz!

— Igazad van kedve sem; nem is gondolná az ember.

— Hogy hivnak kis fiu — kérde szinte síró hangon a nő.

— Hát... hát Jancsinak... szól megszéppenve a kis Jancsi.

AGA-GOMMÉ: Minthogy e szivarkapapir minden lapocskája a szélén gummírozva van, a cigaretta-
tázó otthon elkészítheti egész napi szükségletét. 1 könyvecske 80 lap ára 4 fillér.

- c) Brassói Magyar Dalárda;
d) Szegedi Dalárda. Siklós Albert: „Rákosi szántó“;
e) Kecskeméti Dalárda. Dr. Kacsóh Pongrác: „Gyermek vagy édes“;
f) Budapesti „Törekvés“ Dalkör. Lányi Ernő: „Egy gondolat“.

4. A kolozsvári „Összhang“ vendégszereplése.

5. Egy órai szünet. Ez alatt a dalcsarnok körüli ligetben a népiünnepély zajosabb számai folynak le, köztük a székely lakodalom és székely tánc bemutatása s a szászvidék népének valamely jellemző mulatsága.

6. A Kolozsvári Iparos Dalegylet vendégszereplése.

7. Az első csoport kötött kara. Előadja a nyertes (vagy sorrendben előbb díjazott dalegylet).

8. A szabadon választott versenydalok bemutatása (II. rész).

a) Tordai Dalkör. Lányi Ernő: „Egy gondolat“;

b) Csikszeredai Dal- és Zeneegylet „Lányi Ernő: „Dalszentháromság““;

c) Mezőkövesdi Katholikus Énekkar;

d) Egri Polgári Dalkör. Dal a dalról.

9. A királydíjas csoport versenykarának bemutatása:

a) Miskolczi Daláregyesület;

b) Szabadkai Daláregyesület.

10. A Budai Dalárda vendégszereplése.

11. Összkar.

Este 8 órától tüzi játék. 9 órakor a daloscsarnok körüli ligetben Székelyudvarhely város közönsége közös vacsorát ad a vendég dalosoknak. Ugyanakkor táncmulatság is kezdődik a daloscsarnokban.

Augusztus 19-én.

Kirándulások a közeli Szekely-Homoród-, Dobogó-, Székelyszelstersz-, Korond- és Szováta-füldökre, illetve a vendégdalosok elutazása.

— No hallja, Zolti édes! Jancsinak hívják őt is. Szegény Jancsikám, azt hittem seholy sincs hozzá hasonló.

— Mi a vezeték neved kis fiam?
— tudakolta a nő, de Jancsi csak hallgatott, mert nem járt iskolában, s különben is ismeretlen volt e nő előtt.

— Miféle Jánosnak hívnak, no mond csak, ... né félj semmitől.

— Hát... hát... izé... nyekegett a kis Jancsi.

— Bónis Jancsinak — kiáltott közbe a husz filléres tulajdonosa.

— Hm! hm! nem is közönséges név a Bónis — szólalt meg az uraság, ki nem győzött eléggé gyönyörködni kedves fia képmásában.

— Vannak-e szüleid, apád, anyád élnek-e? — érdeklődött a nő is.

— Édes apám meghót. Csak....

— Hazudsz Jancsi, mert apád felakasztotta magát — szólott közbe ujjal a husz filléres tulajdonosa.

E szavak hallatára úgy az uraság, mint neje ijedten rázkódtak össze, mint a mikor valakit hirtelen hidedglelés lep meg, mert az öngyilkosság e neme nemcsak falun, de városban is a legborzasztóbb és legbecstelenebb.

Székely vád és székely pédelem

A Székely Társaságok Szövetsége.*

A székelyudvarhelyi Székely Társaság figyelmébe.

Az idén Marosvásárhelyen tartja nagygyűlését a Székely Társaságok Szövetsége és ünnepeli működésének tizedik évfordulóját. Az évek során folytatott munkáról bizonyítványul beszámol a Szövetség vezetősége, de ez a munka egyoldalú és meddő volt. Megállapíthatom ezt a Szövetség múlt évi jelentéséből. Ez az évkönyv megdöbbentő tételt sorol fel és hitelesen igazolja, hogy az országos jellegű egyesületnek, kötelékében félszáznál több Székely Társaságot számlál, a legutóbbi esztendőben tagsági díjakból összesen 160 (százhatvan) korona bevétele volt és az előző évben is mindössze 240 korona tagdíjbevétele mutatott fel.

Országos székely-mentő egyesület évi 160 koronából? Ekkora tagdíjösszegekből még egy falusi olvasókör, de egy cseléd sem tartható egy esztendeig. Az oláh mozgalmak vezetői, mikor olvassák a Székely Társaságok Szövetségének hivatalos jelentését, gúnyos mosolyra derülnek. Micsoda komédiásoknak tartanak azokat minket? Mert ők ám sállang nélkül és más eszközökkel mentik a népet.

Emlékezetbe idézem az Astra nagygyűlését. Harmincezer embert hoztak össze Balázsfalvára. Három na-

* Anélkül, hogy bárki is támadó tendenciát keressen bennünk, az eszmék tisztázása szempontjából közöljük e hozzánk most beküldött cikkelyt. Szerk.

Már-már indulóban voltak, de egy asszony, aki kíváncsiságból odatévedett elbeszélte, hogy: a gyermek apja pár évvel ezelőtt gazdag ember volt, de a kezesség vagyonától megfosztotta s bánatában akasztotta fel magát, pedig becsületes ember volt a szegény szomszéd uram, az Isten még a halóporában is áldja meg.

— Szegény! — szóltak a szánozkodás hangján az uraság és neje.

— Nénikém, mit gondol, vajjon a kis fiut nem adná nekünk örökbe az édes anyja? — szólott szinte kérőleg a nő.

— Arra már nem tudok felelni istálom. Tessen megkérdezni az anyjától; nem messze lakik, csak ott né — s egy kis házikóra mutatott az asszony.

— Rózsikám! Elmenjek megtudni?

— Hogyne, hogyne, hisz amugy is csak amott lakik! — szólott biztatólag, reményteljes hangon a nő s hátradőlt kocsijában, szemét égfelé emelte, mintha imát rebegett volna a kis Jancsi birhatásáért. Az uraság pedig egy másik husz fillérral Jancsit magához becézgetve, kézen fogta s nemsokára egy viskó elé érve, bementek.

ig tartott a gyűlés, melyen bemutatották a román irodalom újabb termékeit. A technika legutóbbi dícsőségét, a repülőgépet Vlazkuval a román pilótával. — A hasznos és legszükségesebb mezőgazdasági gépeket és eszközöket. Ami pedig mindezek fölött áll, ott intézték el a földvásárlások és pénzügyi kérdések tizeit ...

Sajnos, én a Székely Társaságok Szövetségének tíz évi működésében a cselekvésnek még a nyomait sem tudom feltalálni, mert tíz év után sem bír rámutatni egyetlen alkotására. A szövetség minden igyekezete kimerült a hazafias buzdítás és lelkesítésben.

Tíz esztendő óta minden évben más és más helyen egy nagygyűlést tart, melyen néhány hazafi elpanaszolja a székely nép rettentő bajait. Minden előadó ajánl egy általa legjobbnak tartott csodaszert a nemzet sebeinek gyógyítására. Ezek a javaslatok túlhaladnak minden képzelhető; változatosság tekintetében kiterjednek a székelyi filmgyár alapítástól a mindenható ipari kormánybiztossáig. A Szövetségnek a feltárt százféle bajra csak egyetlen egy receptje van: a felirat. Így aztán a vezetőség minden igyekezete kimerül abban, hogy leiratot — felolvasnak, feliratot — leolvasnak.

Az évi nagygyűlés jellemzőbb vonásai a zászlódisz, a kocsisor, fogadtatás, ismerkedő est, lehetőleg potyavacsora, ingyen elszállásolás, elvonulás a gyűlésre, az elnöki hosszú megnyitó, hatóságok üdvözlése, a kormánynak távirati üdvözlése, unalomig hosszú előadások, a vendéglátás dicsérete és megköszönése, a gyűlés berekesztése. Közébed. Végül pedig a feliratgyártás.

Özvegy Bónisné épen koszorúköntéssel foglalkozott; észre sem vette a belépő uraságot.

— Jó napot asszonyom! — köszönt nyájasan az uraság.

— Jaj Istenem! Mi történt kérem a drága fiammal? — kiáltott fel özvegy Bónisné, messze dobva magától a félig megkötött koszorút.

— Ne féljen asszonyom, hála Isten mi sem történt, csak kért jöttem magához — szólott vigasztaló hangon az uraság.

Özvegy Bónisné e szavak hallatára nagyot nézett az uraságon, gondolva: ugyan mit kérhet ez az ur egy szegény, szerencsétlen asszonytól. De ezek után sem feledkezett meg a tisztességről, székét törölve szakadozott ruhájával, üldő-hellyel kínálta meg az uraságot.

— Tudja mit asszonyom, én Jancsi fiát akarom magunknak kérni... örökbe.

— Jaj Istenem! Egyetlen reményemet, csillagomat, boldogságomat? Jaj, jaj, nem adnám kérem egy egész világért sem. Bocsson meg uram, de szakasztott olyan, mint a szerencsétlen édes apja. Oh Istenem, dehogyan adom, dehogyan adom — lelkesedett a megrémült Bónisné s

Igy történt ez Deörczenben, Szamosujváron, Csikszeredán, Tordán, Gyergyószentmiklóson, Előpatakon és minden hol tiz esztendő alatt. Mindenütt az volt a fő, hogy sokan és sokat beszéljenek a hazáért és a székely népet.

A pusztuló nemzet vergődése mindenkor szomorú látvány. A székely nemzeté annál szomorúbb, mert a mentési munkálatok helyett sáltaugos farsangi felvonulásokkal leplezik a nagyhangú semmittevést.

A Székely Társaságok Szövetségének vezetői végre be kell lássák, hogy a mostani működési irány teljesen céltalan, teljesen meddő. A tizedik esztendő küszöbén legyen ereje ahhoz, hogy munkarendjét cselekvő irányúra változtassa. Ehhez az elhatározásához igen szép és követésre méltó példát szolgáltatott éppen a tavaszon az E. M. K. E., mely harminc év után változtatta meg működési irányát.

Utóvégre itt a székely nemzet, az erdélyrészi magyarság létérdekéről van szó. A társadalom, ha nem képes teljes bizalommal, odaadással támogatni a Szövetséget, akkor évi 160 K hozzájárulással ne gúnyolja ki a székely nemzet szomorú ügyét. A Szövetség pedig, ha nem bírja a társadalom bizalmát, támogatását megnyerni — mondjon le. Itt a tizedik évforduló alkalmat kínál a szövetségnek, hogy komoly elhatározással végre cselekedjék. Vagy cselekedni, vagy vissza vonulni. Az erdélyrészi magyarság ügye megkívánja, hogy ne ámitsuk magunkat, ne vezessük félre az egész ország társadalmát a látszatkeltelessel, hogy a pusztuló székely nemzet mentési ügyének eleget teszünk.

(Budapest.) Péterfy Tamás.

nehéz könnyeket törült ki bánatos szemeiből.

— Asszonyom! Nálunk jó dolga lesz a fiunak. Mindenünk az övé leend. Jöjjön maga is velünk.

— Köszönöm nagy szíveségét, de boldogtalan férjem sirjától nem távozhatom. Ha én is elhagynám, ki gondozná azt... zokogta özvegy Bónisné s öntudatlanul nyult az eldobott koszorú után.

— Asszonyom! Jancsi fia, a mi boldogult Jancsinkhoz nagyban hasonlít s épen ezért szeretnők, ha beleegyezését adná; mirket nagyon boldoggá tenne... szólott elérzékenyült hangon az uraság s egy pénzrel tömött tárcát tett az asztalra.

Özvegy Bónisné csak hallgatott.

— Asszonyom! Gondolja meg a dolgot. Ön e perctől kezdve ujjal gazdag lehet, minket pedig boldoggá lehet.

— Nekem már a gazdagság nem kedves; csak férjem sirja és Jancsi fiam érdekel — szólalt meg özvegy Bónisné átszellemült arccal s féltékeny pillantások közepette ölelte keblére a félig kötött koszorúval együtt Jancsi fiát, ki édesen simult anyjához.

— Jó asszony! maga kegyetlen, mert szeretni tud; boldog, mert

A Székely Társaságok Szövetségéről.

A „Székelyország“ abban a kellemes helyzetben van, hogy a fennebb elhangzott egyéni véleményre, az alább egész terjedelmében közölt és teljesen illetékes helyről származó levéllel válaszolhat Péterffy Tamás székely testvérünknek, aki — hiszünk — cikkével szintén csakis a közérdeket akarja előmozdítani.

E levélnek azonban története van. Ugyanis még a folyó évi április havában érkezett hozzánk, az akkor szintén a fennebbi irányban felvetődött kérdésre.

Azután egy cikksorozat közlésével fejtettük ki nézeteinket anélkül, hogy az ellen valami észrevétel bármely oldalról is felmerült volna.

E cikksorozat pedig „Erdély bajai“ címmel a „Székelyország“ ez évi 18—21. számaiban jelent meg.

Azt hittük, hogy ezzel az ügyet befejezettnek tekinthetjük. De miután Péterffy Tamás ismételtén jónak látta a Szövetség ügyét feszegetni, kötelességünknek tartjuk mi is Máthé József szövetségi főtítkárnak az említett időben felelős szerkesztőnkhez intézett levelét, mint most aktuális választ — e helyen szóról-szóra közölni.

Íme a levél:

Kedves Barátom,

leveledre elküldöm neked összes jegyzőkönyveinket, alapszabályunkat és a sok közül egy körlevelet. Ebből tájékozódhatsz és az érdeklődőket felvilágosíthatod, hogy mit csináltunk, mit kellene csinálnunk és miért nem tudtunk többre menni?

A székelység helyzetét ismered. Kül- és belforgalomtól elzártan, iparszegény és sorsával megelégedett. Mi bár gazdagok, de boldogtalanok vagyunk. Isten megáldja! — köszönt bánatosan az uraság s azzal távozni készült.

— Bocsásson meg uram, hogy kérését nem teljesíthetem. Pénzét tessék eltenni. Én is voltam jobb módban valaha, de úgy látszik Isten akarta így s én megnyugszom szent akarátján... Szegénynek maradok — zokogta özvegy Bónisné, kitörülve a még mindig könnyező szeméit.

Az uraság szabódott pénzét eltenni, de özvegy Bónisné határozott kívánságára mégis zsebébe csuszta s meghajtva magát, szótlan távozott... Szomorúan ült be kocsi-jába gyászoló neje mellé. A kocsi, mintha semmi sem történt volna, vigan robogott tova.

Özvegy Bónisné szeméi könnyeztek, de mégis boldog volt, mert Jancsi fia továbbra is az övé maradt, akit nyomban meg is tanított ezen élet-igazságra:

— Vagyon, pénz és gazdagság, Még egyik sem boldogság.

Aki nem kíván sokat,

Az lesz a legboldogabb...

rában tönkretéve, mezőgazdaságában szegény, közterhekkel mégis agyon nyomott fajunk bajait a Székely kongresszuson summáztuk. Azért alakultunk, hogy — e határozatok végrehajtása fölött örködjünk, azért agitáljunk s kötelességünkbe gyűjtve minden magyar szervet: örködjünk, hol fenyeget veszély! És erre hívjuk fel a kormányok és más érdekelt szervek (Emke, Omge, Eke stb.) figyelmét.

Pénzünk nem volt. Nem is gyűjtöttünk volna. Szerepünk az örködés. (Ezt értik sokan félre!)

Eleitől fogva az volt általános közfelfogásunk, hogy az itteni bajok szanálása kormány-feladat. Nekünk tehát a kormányokkal összeköttetést kellett szerezni. El is küldték képviselőiket mindig a kongresszusra is, a Szövetség közgyűléseire is. Meglátszik a jkvek-ből.

Hogy nem tudtunk többre menni, annak oka az eleitől tartó rossz politikai viszonyokban keresendő, mik miatt nemcsak kormányok és kormányférfiak között történt meghasonlás, de közöttünk is feltámadt és dúl a tesvérharc; megszüntek székely társaságok, elkedvetlenedtek, meghaltak lelkes vezető emberek, elszegényedtek és segítség helyett maguk is segély után futnak, akik a nemzetélet oszlopai lehetnének...

Mi anyagi támogatást nem kérünk s nem kaptunk. Mit kaptam én 20 észtendei munkáért!? 2200 K tanítói fizetést. Mit kapott Deák Lajos anyagilag független ember?

Mégis — láthatod egy-egy gyűlésre összejöttünk, saját költségeinken több százan. Potya-ebéden soha sem voltunk. Hogy ebédeltünk és együtt ebédeltünk, akik összegyűjtünk!? Istenem, hát 4—5 órai munka után ne is együnk? Vagy az lett volna jobb, ha mindenki külön huzódva fogyasztja el ételét?

Az Emke is riválist látott bennünk s nem segítséget. Pedig sokszor kifejeztük, rámutattunk a bajokra, ahol ő nemzeti vagyonával segíthet.

Dehogy tette! Hogy is tenné, mikor saját fajunk itt-ott felbuzdult szájon is, akik azt se tudják mit csináltak s talán sohasem voltak közöttünk, ahelyett, hogy gyűléseinkre jönnének, megmondanák hol a hiba, felvetnének eszméket és terveket, bujkálva szitkozódnak és kedvetlenítik az önzetlenül évtizedek óta kitartón dolgozó munkásokat.

Mi szívesen átadjuk helyünket és maradunk közkatonái az ügynek. Embereket! Embereket kerítsetek az élére! Mert könnyebb egy szervezetet — jobb is — megerősíteni, mint újabb újabbak létesítésével azt a csekély erőt is megrontani, ami még él az emberekben.

Nemzeti népszövetség, Székely kulturliga stb. honnan vesz új erőket? Össze kell egyeztetni a törekvéseket, hisz mindannyian egyet akarunk!

A nyáron itt tartunk közgyűlést. Megakarjuk csinálni többek között a

Székely Irodalmi Társaságok eszméjének mozgótoival a Szövetségbe kapcsolva azt az írói szervezetet, mely harcolni kész és képes a székelység érdekében tollal; rekonstruálni akarjuk a falut, a falusi életet; a mezőgazdasági és ipari érdekelttség javára is teremtünk valamit.

Ismered már sok ember ide vágó véleményét: Jöjjünk össze sokan és cselekedjünk!

Programunk jó. Csak emberek, anyai és erkölcsi eszközök kellenek hozzá. Azért tartunk össze. Ne együk meg egymást, Forduljunk inkább közös, nagy ellenségünknek. Isten velünk! Ölel

Marosvásárhely, 1914. április 17.

Máthé József.

Ezek után nekünk nem lehet más álláspontunk, minthogy egyrészt ismételtén utaljunk a „Székelyország“ ez évi 18—21. számaira, másfelől pedig itt nyíltan felszólítsuk Péterffy Tamást, hogy ha elég bátor volt egy évtizedes multtal bíró egyesület ügyéről bírálólag nyilatkozni, akkor tartsa hazafias kötelességének most már a további működésre alkalmassá tartott újraszervezés, valamint a munkaterv ügyében is nézeteit, javaslatait kifejteni.

A Szövetség önzetlen, becsületes törekvésű vezetősége iránt mindenütt osztatlan az elismerés. Azonban ők maguk sincsenek az eddigi eredményekkel megelégedve. Több szem, többet lát. Mindnyájunknak érdeke, hogy minél hatékonyabb, tetterősebb akcióba vigyük az erőket. Alkalmat kell adni tehát arra, hogy jó, helyes nézeteit mindenki a köz javára érvényesíthesse.

Hős Petőfi

Mért nem zengí ajkad
Az édes dalokat?
Letetted pihenni
Bübjajos lantodat?!

Oh vedd még kezembe
Villogó kardodat!
Gyújtó szent szavadra
Hadd nyerjünk diadalt!

Kelj föl újra! — hívunk.
Kezedben lángoljon a kard,
A haza s hű népe
Mindig téged óhajt!

Ébredj föl és újra!
Buzdítsa ajkad
E bús, árva népet,
S zengjen „Talpra magyar“-t.

Trombita harsogjon,
A szív dobogjon fel!
E hon ifjában,
Mint volt „Negyvennyolcban.

Akkor az ifjuság
Egyetlen szavadra
Ugy állna táborba,
Miként „márciusban“:

Örök ifju maradsz
Minden magyar szivben,
Szíved még hön dobog
Lenn az anyaföldben.

Közöttünk van lelked,
Itt lebeg szellemed,
Fölbred dalodra
Haldokló nemzeted!

Jöjj vissza! — hív, hazád,
Szellemed hasza át
Elárvult hazánknak
Minden hű honfiát.

Szóljon a muzsika!
Hadd perdüljön tánra
Petőfi dalára
Hazám ifjusága!

(Lemhény) Péterffyné Megyasay Anna
tanítónő.

A fürdés befolyása az egészségre.

A víz gyógyító hatása főként az idegrendszerre és izomzatra, a vérnyomásra és vérelosztódásra, a test hőmérsékére, az elválasztásra, a légzésre és anyagcserére vonatkozik.

Különböző hőmérsékű fürdők által sikerült a tulságos idegességet csökkenteni és az elernyedte ideget felélnkíteni.

Az agyból eredő idegességnél és álmatlanságnál közönbös fürdők és nedves pakolások által az idegek lecsendesedését és jótékony álmat érhetünk el. Mily jók a meleg és forró borongatások zsabáknál és más fájdalomknál... Egves idegfájdalmak éppen ellenkezőleg hideg víz alkalmazására, vagy az u. n. skót-zuhany (másképpen gőzzuhany), vagy mind a kettőnek váltakozva való alkalmazása által gyógyulnak.

Tudvalevő, hogy ájult ember magához tér, ha hideg vízzel lefecskendezzük. Hosszasan tartó öntudatlanság vagy félrebeszélés alkalmával a beteget hideg leöntések által, melegebb és hidegebb fürdőknek váltakozó használata által meggyógyíthatjuk. Ha a beteg bőre érzéktelen és visszahatási tevékenysége csökkent, alkalmazzuk a zuhanyokat és ledörzsöléseket.

Azt tapasztaljuk, hogy a víz fűsít és erősít, meleg fürdő csendesít, lankaszt, mivel nemcsak az idegekre, hanem az izmokra is bír befolyással. Ezért oly betegségeknel, hol lankadás vagy fáradás lép előtérbe vagy az izmok hűdöttek, hideg vizet fogunk alkalmazni, míg ellenben görcsöknél, izgatottságnál meleg fürdőt alkalmazunk.

A víz azonban arra is képes, hogy a véredényeket összehuzza és ellankasztja. A hideg víz, a jég ennél fogva gyuladásoknál használtatik nagy sikerrel. A meleg vagy forró borongatás elősegíti a felszívódást. Forró kézfürdőt alkalmazunk szivbántalmaknál, hideg lábfürdőt vesznek azok, kiknek vértódulásuk van a fejükben. A víz elvonólag hat, te-

hát nemcsak közeli, hanem távoli szervek vérbőségére is.

Megbecsületlen hatása van a fürdőnek a lázra is. Hűvös fürdők nemcsak biztosan csökkentik a test hőmérsékét, hanem erősítik a szív-működést is és azért oly rendkívül magas lázak csökkentésére használjuk, ahol lázellenes gyógyszereket éppen a szív-működés gyengesége miatt alkalmazni nem lehet.

A fürdő befolyást gyakorol az elválasztásokra is, hideg víz fokozza a vizeletelválasztást, meleg víz izaszt. És ezért számos esetben a fürdő izzadmányok felszívódására használható. Érdekes még, hogy a hideg víznek alkalmazása által kövér embereknél tetemes súlygyarapodást lehet elérni. Ilyen fogyaszthatással bír a meleg fürdő, gőzfürdő és a pakolás is.

A vízzel való gyógyítás módjai különbözők. Használunk kádfürdőket gőz- és légfürdőt nagy medencékkel, uszodákat, ülő- és lábfürdőket, zuhanyokat, bepakolásokat.

A kádfürdő célja többnyire a test tisztítása, gyógyító célból is. Használhatók közömbös hőmérsékű fürdők, melyek igen hatékonyak, mert távol tartanak a testtől minden ingert. Agyidegességben szenvedők ily fürdőkötől lecsendesednek és álmatlanságukat veszítik. Ily fürdőkben gyógyulnak csúszos bántalmak is, sőt vízkórás is javulhat.

A hűvös fürdők főleg lázas betegeknek használhatók. Nem lázas emberekre a hideg kádfürdő felhűsítő, élénkítő hatással van, emeli az anyagcserét és fokozza az étvágyat. Mindenesetre az ilyen fürdőket individualizálni kell, illetve az egyének szerint megállapítani, nemcsak általánosságban használni.

Meleg fürdőt főleg erőltetett szellemi munkánál használhatunk, további alkalmazása hõrguruhnál, csúznál, veselõnál van jó hatással.

A medencék és uszodák a fürdés mellett, élénk mozgást engednek meg és azért, főleg kövérségnél és skrofulóznál használhatók. Intendők azonban azok, kiknek szívbajuk van és kik ideggyengeségben szenvednek, hogy azok ily fürdõket ne használjanak.

A félfürdõk, nem magas kádakban alkalmazhatók. A víz a kádakban 25—30 cmnyi magasan álljon úgy, hogy a fürdõzõnek legalább a csipõjéig érjen. Az általánosan gyakorlatban levõ mód a következõ: Jól lehûtött fejjel, vizes sapkával lép a beteg a kádba, hol hirtelen bémártva testét, ülõhelyzetet foglal el. Fejét, hátát a fürdõszõlga azonnal leönti egy kis sajtárból megállapított hőmérsékű vízzel, azután mellére alkalmaz öntést. Majd az egész testnek ledörzsölése következik; ezalatt a beteg is önön magát folyton dörzsöli. Ha a beteg ezt gyengeségénél fogva nem teheti, akkor 2 fürdõs végez a müveleteket. A végén a víz pár fokkal lehûtetik és újból le kell önteni és dör-

zsölni az egész testet, végül egy nagy hintázó mozgás után a beteg kiszáll a kádból és jól letöröltetik.

A félfürdõ használata igen kiterjedt alkalmazásnak örvend, hatása a központi idegrendszerre, fõképen a hátgerincre, a gyomor müködési zavarnál magas gyomorleöntéssel, továbbá vérkeringési zavaroknál, renyheségnél, edzésnél stb. jön alkalmazásba.

Városi séták.

Rovatvezetõ: ifj. Beleg Pál

E címmel új rovatot nyitunk, amelyben egyes közérdekû dolgok lehetõ hû képét igyekezünk megrajzolni — az illetékesek okulása szempontjából.

A székelyföldi városok körébõl vesszük szemléldéseink tárgyát s arra törekszünk, hogy unalmasoknak ne találtsunk.

Üdvözlét az olvasónak!

Székelyudvarhelyt járok. Gyönyörködve nézem a virágos ablakokat. Eközben az udvarokról kivezetõ folyókák egyikénél a vaslemez nagyot pattan. Én pedig ezt követõleg a széles aszfaltról kapaszkodom fel és függõleges irányba igyekezem juttatni porhüvelyeimet. Önkéntelenül is nagyot fohászok, hogy a nyakam még helyén lehet s ki nem törött ezuttal... Ekkor vettem észre, hogy a város fõutcáján bolyongok, a hol esténként hatalmas ivlámpák szórják a nappali fényt, melynél igen sok liba legelhetne a Kossuth-utcai korzó mellett diszolgó «parts. fû» néven ismert gyomokból...

Összerezentem. A három torony harangjai egyszerre longani kezdtek. Azt hittem tüz van. Az ötödik koppanás után csendesség lett. Csak a barátok temploma felõl hangzott a jól ismert kofanyelv. Gyümölcsöt és egyebeket is bőven vásároltak reggel 5 órakor; noha a szabályren delét 9 órát emleget. A kofák azonban nálunk olvasni nem, inkább csak ráolvasni szoktak. Nekik a szabályrendelet éppen annyi, mint ha a süketnek jórégelt kívánunk...

A rendõrség! Hát egy tízezer lakosu városban 13 szál embert lehet ugyan rendõrségnek nevezni, de hogy rendet is teremtsen az összes vonalon, arra már képtelen. Tessék csak ide figyelni.

Székelyudvarhelyt egy rendõr reggel 6 órától déli 12 óráig szolgálatban áll. Ekkor haza megy, megebédel. Elvégzi a házkörül levõ dolgát és délután 6 órakor ismét szolgálatba lép, amely éjjeli 12 óráig tart. Mire ismét haza kerül, lepihen, elalszik 1—2 óra. Alig hunyta le szemét, legalább 5 órakor ismét talpon kell lennie, mert 6 órakor újra kezdõdik a szolgálat. Szóval a székelyudvarhelyi rendõr — valóságos

örökmozdony, csak épen patenti-roztatni kellene...

S vajjon mit kapnak ezek a szegény páriák az õket elcsigázó robotolásért! Az egy éves próbarendõr 5 évig havi 58 K-át kap, amibõl nyugdíjra lejár 2 K 50 f; öt éven túl 10 évig 63 K-át nyugdíjra levonnak 3 K-át; 10—15 évig kap 68 K-át és nyugdíjra leszámítanak 3 K 50 fillért. Tehát a legmagasabb fizetés a levonás beszámításával 64 K 50 fillér havonta. Igen ám, de melyik éri meg a 10 éven felüli szolgálati kort a fennebb bemutatott, barotnak is terhes, elviselhetetlen szolgálat mellett? Nagyon kevés. Azt lehet mondani, hogy ezt még a legszivósabb székely természet sem bírja ki. Így aztán a havi fizetés is fejenként 55 K 50 fillerre redukálódik. Ki és különösen melyik család bír ma ekkora összegbõl megélni?!

Elszomorító jelenség. De még szomorubb az a furcsa állapot, hogy 12 szolgálattevõ rendõr ellenõrzésére: 6 prancsnok van. Vajjon mit szólna ehhez Salemben az amerikai állomásfõnök, aki egymaga: telegráf, jegyiadó, postás, teheráru intézõ, hordár, szolga és egy tízezer lakosu város tanácsosa is?!... Bizonyára jót nevéne a koldus urhatnámságon, melyek nálunk általánosan divatosak, de olyant, hogy a könyvei is kicsordulnának tõle. Nekünk szintén könyveket csal szemünkbe. Azonban ezek már a szomorúság könyvei, melyektõl sétámat ezuttal tovább folytatni nem tudom.

Tanító-szakácsok.

A dévai állami elemi népiskolai tanítóképzõ-intézet most megjelent és a „Székelyország”-hoz is beérkezett értesítõjét lapozgatva, a többek között egy életre való dolog õllött szemünkbe.

Az utolsó évüket végzõ IV. osztályos tanító-jelõlteket, a tanítóképzõben megtanították főzni is.

A növendékek õnmaguk kívánták e tudomány elsajátítását akkor, midõn a falusi élet nyomorúságait tapasztalatból ismerték meg Mert hát Barabás Endre igazgató és derék tanár-kara — úgy látszik az egész értesítõbõl — nem küld bekötött szemü idealistákat az életbe, akik aztán csalódott jóhiszeműségben kedvet veszítve, apostoli munka helyett — csak robotot végezhetnek...

A Barabásék tanítói teljes készütséggel indulnak hódító utjukra és kizártnak vehetõ az, hogy ne õk, hanem õket hódítsa meg a falusi környezet...

Az ilyen tanítók hadat üzennek majd a fölösleges álszemérmeskedésnek, mely a becsületes munkát szegényli, de az urhatnámságból származó svihákságtól sem irtózik, ha nem látják...

Az értesítõ szerint: „A gyakorlati kertészkedés is kezd mind inkább

kedvelt foglalkozása lenni ifjuságunknak”. Ez azonban minket azerdélyi részekben nem elégíthet ki. A hol a lakosság 717 százalékos õstermelõ, ott a bolgár-rendszerû kertészkedésre is feltétlenül nagy súlyt kellene helyezni.

Ma a nép fiai szegénylik a gyomlálást; fejérmépnek való dolognak tartják. De ha a tanító urtól — õszi tavaszi tornaképpen — a fiugyermekek az iskolában tanulják, akkor rövidesen és észrevétlenül újabb kereset-forráshoz juttatjuk a falusi népet e téren is — az apáti nagyapám féle maradiságok kiküszöbölésével.

Egyéb iránt a „Székelyország” ez évi 9 ik számának elsõ helyén közölt „Az igazi népnevelés” c. cikkünkben elmondottakat örömmel tartjuk fenn a Barabás Endre kiválcán érdemes népnevelõi munkáságára, mint egészen új csapáson haladó tevékenységre, s az intézet év végi értesítõjének átlapozása után, arra büszkén hivatkozhatunk.

Püspöki helynökség a Székelyföldön.

Debreczenbõl keltezve, különbözõ kommentárokkal kísért hír járta be a napilapokat az elmúlt héten a magyar görög katolikus püspökség székelyföldi vikáriátusának székhelykérdése ügyében.

A közlemények mindannyija egyben egyet értett, hogy „Székelyudvarhely a székelyföldi görög katolikusok szempontjából központibb fekvésû” vagyis egyedül alkalmas a vikáriátus székhelyére.

Tény az, hogy annak idején Csik, Háromszék- és Udvarhelyvármegyék közvéleménye általános helyesléssel, megnyugvással fogadta Papp Antal munkácsi püspök, egyházmegyei adminisztrátor helyes, igazságos belátással eszközölt egyházmegyei beosztását. E szerint pedig a püspöki helynök székhelye: Székelyudvarhely, mint a Székelyföld természetes központja van kijelölve. Ezt tartotta egyedül helyes beosztásnak maga a boldogult Jaczkovics Mihály püspökhelyettes is, aki személyesen utazta be az egyházmegyei kerületet és közvetlen tapasztalatból ismerte meg a viszonyokat nálunk.

Minket ezuttal lokalpatriotizmus nem vezet. Az öt székely vármegye érdeke egyenlõen kedves elõtünk. Azonban a görög katolikus magyar püspöki helynökség kérdésében, magának az intézménynek nagyfontossága követeli, hogy Székelyudvarhely legyen a székhelye.

Miklós István püspök vérkeresztiséggel megpecsételt izzó hazaszeretete — hisszük — kegyeletes emlékkel viseltetik Jaczkovics Mihály bölcsesége iránt, aki szintén teljes lelkesedéssel foglalt állást Székely-

udvarhely székhely-ügyében, amelyet nem szabad egyes városi érdekektől feláldozni.

Miután Miklóssy püspök a székelyföldi vikáriátust önálló hatáskörrel akarja szervezni, s miután a vikáriátusnak nem hódító, felforgató, hanem megtartó fejlesztőcéljai vannak és mert Csik-, Háromszék- és Udvarhelyvármegyékben 15 ezeret meghaladó lélekszám összetömörítése, főtartása várja a jó pásztort, kétségtelen és elvitathatatlan követelmény, hogy a vikáriátus székhelye csakis Székelyudvarhelyt lehet.

Mert hiszen a mily százalmas a nyáj nélkül való pásztor, épen olyan szomorú a pásztor nélkülözö nyáj sorsa is. A hol nincs nyáj, oda nem kell pásztor...

Székely-mentés.

A kormányzó tanács.

Kaptuk az alábbi levelet egy öreg bácsitól és leadjuk úgy, amint írta:

Tekintetes szerkesztő ur!

Olvasta e a budapesti E. M. K. E. kollegiumról szóló hírt? Ha igen, mi a véleménye a székely-mentés szempontjából? Én csodálkozom azokon a méltóságos urakon, akik nem vetnek figyelmet arra, hogy a *tisztelt neveik felhasználásával* micsoda nevetséges alakba hozzák elé a szent ügyet.

Ugyanis csinálnak egy E. M. K. E. kollegiumot Fog benne lakni fizetésért sok fiu. A felügyelőséget elnevezik *kormányzó tanács*-nak, pedig az Isten és ember előtt csakis kollegiumi felügyelőség. Most aztán a címkórság bizonyosan tovább megy. Lesznek főkormányzó tanácsosok, alkormányzó tanácsosok, elnökök, elnök főtitkárok, titkár-főelnökök, sőt még a házmester is *kormányzó tanácsos* lesz.

És miért mind ez az országkormányzáshoz méltó nagy cím? Azért, mert 5 (írva öt) székely fiu ingyenes helyet kap a kollegiumban. (Ne tessék kacagni, ide mellékelem a hírt.)

Szerkesztő ur! tudja-e, hogy budapesti nagyobb vendéglősök 10-20 szegény főiskolai tanulót látnak el ingyen? Pedig ezek nem *kormányzó tanácsos* urak, hanem egyszerű polgárok és *korcsmárosok*.

Igy minden székely-mentést megöl a formások tultengése. És a budapesti méltóságos urak igen rossz példával járnak elől, ha az amugyis ragályos nyavalyákká vált címkórságra még utmutatást adnak.

Bizonyosra veszem, hogy az öt ingyenes hely betöltésénél félig elkopik a szájuk a szegény székely fiuknak a protekció kijárásban, mert úgy tessék megtudni a tényállást, hogy a kormányzó tanács 50 tagból áll és külön 16-20 tag lesz a kormányzótanács belső vezetésében. A szájelkopást nem a beszéd miatt értem, hanem a kézcsókolások miatt,

mert a *méltóságos székely urak* ezt illendőleg elvárják a fiatal szittyáktól.

Kormányzó tanács, — öt gyermek ellátás! Akkor az édes apám két és félszeres kormányzó tanácsos volt mert tizenkét gyermeket látott el és nevelt fel...

Maradok tisztelettel a székelymentő kormányzó tanácsos édes apámnak a Szerkesztő urat tisztelő **öreg fia.**

SZÉKELY GAZDA

Szőlőmoly másodszeri fellépése. Nagy pusztításokat végzett az idén a szőlőmoly első generációja. A második generáció lepkéje július hó harmadik és augusztus hó első harmadában jelenik meg, hogy fehér színű petéjét a szőlőbogyó szárának a vackára, közvetlenül a bogyó mellé lerakja. A petékből augusztus hó második harmadára már kikelnek a hernyók és megkezdik kártételüket, mely abból áll, hogy a bogyókba belebujva, azokat kirágják és olykor nemcsak egy-egy fillenket, hanem egész gerezdeket is teljesen elpusztítanak. Kártételüket szeptember hó 10-ig folytatják, azután télire bebáboznak, hogy 1915. év tavaszán ismét szárnyra keljenek. A második generáció ellen való védekezés ideje elérkezvén, figyelmeztetjük annak pontos végrehajtására a szőlős gazdaközönseget.

Tejelőversenyek Torda aranyos vármegyében. Az Erdélyi Fellegü Magyarfajta Szarvasmarhát Tenyésztők Egyesülete a Torda aranyos-vármegyei Gazdasági Egylettel karöltve, a földm. miniszteri kirendeltség támogatása mellett, a torda aranyos-vármegyei Aranyosrákos és Harasztos községekben éves tejelő versenyeket rendez, amelyeken a kiscgazdák magyarfajta teheneikkel vehetnek részt. A két verseny szervezési munkálatait most fejezték be, amelyen a Tenyésztők Egyesülete és a válm. gazd. egyll. részéről: *Török Bálint* útkár, a kirendeltség részéről: *Mayerffy György* gazd. felügyelő vettek részt. A tejelőversenyre bejelentett teheneket a Tenyésztők Egyesülete még e hó folyamán törzskönyvelni fogja úgy, hogy már augusztus hó folyamán beindítják mindkét versenyt, melyek egy évig fognak tartani. A bírálat tárgyát a mennyisége, minősége (zsirtartalma) és a kezelés tisztasága fogják képezni.

Kajszinbarackot

(válogatott szépet) **öt kilós kosárban 2 K 50 fillérért, 10 kosárral vasúton 20 koronáért szállít: LÖRINCZY LÁSZLÓ** gyógyszerész Békéscsaba Sz.-g.

Ismerősei, jó barátai körében mindenki ajánlja a „Székelyország”-ot!

HIREK.

— **Szives kérelem.** A „Székelyország” összes olvasóit őszinte szeretettel arra kérjük, hogy e lap minél szélesebb körben való terjesztésére egy pár jó szót, esetleg baráti levelezéseiknél néhány ajánló sort ne sajnáljanak. Előfizetésükkel, hirdetési megbízásaikkal tegyék lehetővé, hogy a Székelyföld vármegyéit érdeklő szellemi kincseket összehordhassuk s azoknak illetékes helyükön érvényt szerezhessünk. Ehhez kérjük a hazafias támogatást.

— **Személyi hír.** *Szakáts Zoltán* székelyudvarhelyi rendőrfőkapitány hat hétre szabadságra ment s ezidő alatt *Dr Ferenczy Béla* rendőrkapitány helyettesíti.

— **Nemes emberbarátok** segítségével készíttette és Torda-Aranyos vármegye közközházának ajánlódokta azon száz urnő és ur, kik Csiktusnádi *Dr Betegh Miklósné Vásárhelyi Mária* védnöksége alatt *Tordai Dr Borbély Samu* műtő kórház igazgató főorvos orvos-természettudományi előadásait hallgatták. — Ez a mondat ékesíti Torda város mentőkocsijának belsejét, amely egyuttal a nagy-jelentőségű eszköz története is. E kocsitágas belterében a betegágy mellett kényelmes ülőhelyek vannak. Külön villanyteleppel is el van látva, amely a külső két és a belső lámpának az intenzív fényforrása. A budapesti Kölergyár készítménye ez a kocsi-ipar remeke, mely fényes bizonyítéka annak is, hogy magyar ipar van, csak pártolni kell!... Ebben pedig — hazafias örömmel állapíthatjuk meg — Torda aranyosvármegye és Torda város a Székelyföldön első helyen áll. Hála és elismerés az ott levő kitünő vezéreknél!

— **Tiszteletbeli állások.** Báró *Szenthereszthy Béla*, Háromszékvármegye főispánja *Gábor Pál* szolgabíró tb. főszolgabírónak, *Dr Zentai Dávid* járásorvos tb. vármegyei főorvosnak, *Dr Fejér Kálmán* és *Dr Borbáth Géza* körorvosokat tb. járásorvosnak nevezte ki.

— **Megdöböntő haláleset** hírt hozta a táviró. Karlsbadból a köztisztelőben álló Szöllősi-család férfi tagjainak Székelyudvarhelyre. *Szöllősi Samu* szeszgyáros neje, *Dr Szöllősi Ödön*, előkelő ügyvéd forrón szeretett édes anyja, szül. *Engländer Mária* — ki leányával: *Irénnel* Karlsbadban üdült — életének 60-ik, boldog házassága 36-ik évében július 24-ikére virradólag hirtelen meghalt. A Szöllősi-család e pótolhatatlan veszteségében az egész vármegye mély részvételt osztozik. A boldogult nagyasszony temetése valószínűleg hétfőn vagy kedden lesz Székelyudvarhelyt.

— **Papok és tanítók** részére augusztus 3-14 ig Marosvásárhelyt a marosvásárhelyi mintaméhes telepen tanfolyamot rendeznek. Részt-

vevők napi 3 K segélyt, távollakók utiköltség megtérítését is kaphatnak. Bélyegmentes kérvények a marosvásárhelyi miniszteri kirendeltséghez címzve Marosvásárhelyt, Di-csőszenmártonban, Sepsiszentgyörgyön, Csikszeredában, Székelyudvarhelyt a gazdasági felügyelőségeknél mielőbb benyújtandók.

— **Böjthe András** eddigi kovásznai ref. segédpapot Székelytamásfalván *Nagy Károly* püspök helyettes vasárnap ünnepélyesen iktatta be új papi állásába.

— **Nem kémeek**, hanem cigányok voltak, akiket *Dr Ferenczy Béla* rendőrfőkapitány helyettes az elmúlt héten Székelyudvarhelyt igazolásra felhívott. Két orosz cigány nagyobb mennyiségű pénzzel bírt s miután távirati kérdezősködések útján kintt, hogy Budapestről tiltották ki őket, a főkapitány-helyettes vasúti jegyet váltatott és további intézkedés céljából ismét a főváros felé utnak indította. Ennyi az eset. Kémekekről tehát szó sem lehet.

— **Iparos tanulók iskolázása.** *Harkányi János* báró kereskedelemügyi miniszter 3350-VI. A. 1914. sz. alatt az összes másodfoku iparhatóságokhoz körrendeletet bocsátott ki, amelyben a vidékre került iparos tanulókat az ismétlő iskolába járásra kötelezi, amennyiben tartózkodásuk helyén iparos iskola nem volna. Ez a rendelkezés különösen az építő iparos tanulókat érdekli, akik télen rendszerint szünetelnek és otthon tartózkodnak.

— **Hűtlen szolga.** Két évvel ezelőtt *László Zsiga* székelyszentmihályi születésű fiu éhesen, rongyosan állított be a szent Ferenc-rendi zárdába Székelyudvarhelyt. A jó lelkű barátok megszánták s helyet adtak neki. Zsiga két évig becsülettel szolgált. Egyidőre eltávozott, de ismét visszakivánczolt jötevéihez. A fiu a távollét alatt egészen megváltozott. Rossz útra tért, egy örízetlen pillanatban *P. Weszelszky Diomedes* házfőnök zárdalanul hagyott asztalfiókjából kb. 90 koronát magához vett s azzal eddig ismeretlen helyre távozott. A hűtlen szolga lelkét még más bűn is terheli, amennyiben mult szombaton a plebánia templomból szintén eltűnt egy 5 koronányi összeget tartalmazó ható persely. A magáról megfelekezett fiut a rendőrség nyomozza.

— **Szövetkezeti részjegyek megszerzése.** Fölmerült esetről kifolyóan elvi határozatában monddotta ki a Kuria, hogy a szövetkezeti részjegyek nem szövetkezeti tag által való megszerzése csakis a K. T. 236. § értelmében a megfelelő tagsági jogok átruházása kapcsán lehetséges. A részjegyeknek, mint értékpapiroknak önállóan, nem szövetkezeti tagnak való megszerzése a szövetkezet céljával és jogi fogalmával áll ellentétben.

— **Életmentő diák.** *László József* gimn. tanuló Bardocz községben a Bartha-udvarral szemben elfolyó Kőrös-patakba két 4-5 éves leánykát kimenteti.

Betegh Pál

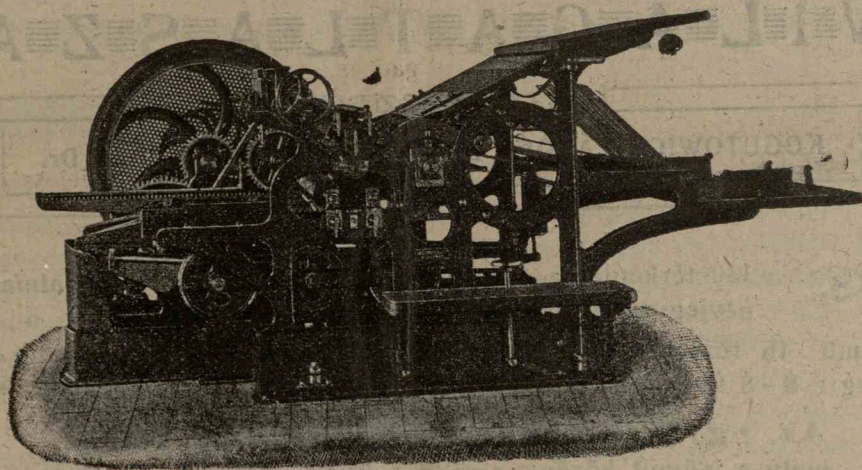
billamos erőre berendezett,
modern betükkel, diszítések-
kel és különböző gépekkel

==== dúsan felszerelt ====

**könyvnyomtató és könyv-
kötő intézete,**

könyv- és újságkiadó vállalata

Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

Készít mindenféle könyvnyomdai
munkát a legegyszerűbbtől a leg-
diszesebb kivitelig minimális ár-

==== számitással. ====

Községi, körjegyzői, egyházi, tanügyi,
ügyvédi, végrehajtói és magánügyi
kész nyomtatványok székelyföldi leg-
nagyobb raktára.

**Vidéki megkeresésre azon-
nal válaszol. Költségjegy-
zékkel díjtalanul szolgál.**

Telefon 15. sz.

Telefon 15. sz.

Földbirtok-bérletek.

Ákosfalván 100 hold szántó, belsőséggel, gazdasági épületekkel.

Imecsfalván 180 hold szántó, 280 hold erdei legelő belsőséggel; mindkettő butorral vagy a nélkül haszonbérbe adó.

Értekezhetni: Dr **Szendrey Gábor** ügyvédnél Marosvásárhelyt, Eötvös József utca 15 sz. **Telefon 240. — Telefon 240.**

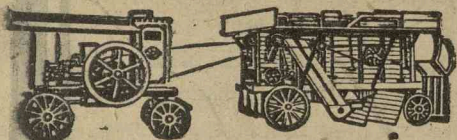
Eladó házak

Néhai Koréh Gergelyné örökösai azonnal eladják a Kossuth-utca 4. számú és az Eötvös utca 1. szám alatt levő házakat. Értekezni lehet **Dr Macskásy Ignác** végrendeleti végrehajtóval Malom utca 20 szám alatt.

Tanulónak

egy jó háztól való fiút azonnal felvesz **GYÖRGY VIKTOR** fodrász-üzletében Székelyudvarhely, Deák-tér.

„A köztudatba ment át”
hogyan csak
KÁLLAI LAJOS
motorgyára

Budapest,
VI., Gyár-utca 28. sz.
szállítja teljes jótállással meilit a leghírnevesebb motoreséplőkészleteket és magánjárműket. Saját érdekében kérjen minden gazda díszfőlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár.
Több 1000 valódi Kál-lai Lajos motoros eséplőkészlet működik az ország minden részében a legkitűnőbb sikerrel.

Nádor-féle

I-ső sorozata (10 kötet) zongorára és énekre

kottás zsebkiadások
Egy-egy kötet ára 2

Az első sorozat tartalma:

I-ső kötet	Sas Náci Nótáskönyve I.	20	válogatott	nóta
II-ik	Kondor Ernő	20	„	„
III-ik	Fráter Lóránd	I. 20	„	„
IV-ik	Fráter Lóránd	II. 20	„	„
V-ik	Fráter Lóránd	III. 20	„	„
VI-ik	Csóka Józsi	20	„	„
VII-ik	Ányos Laci	I. 20	„	„
VIII-ik	Nádor Samu	I. 20	„	„
IX-ik	Dr Révffy Lajos	I. 20	„	„
X-ik	Bodrogi Zsigmond	I. 24	„	„

Igye: kapja a Székelyország e hirdetésére való hivatkozással az egyes kötetek tartalomjegyzékét, ha pedig 9 kötet szelvényét a kiadónak beküldi, ugyancsak teljesen ingyen kapja meg a hiányzó 10.ik kötetet és a tiz kötethez való diszes tokot. A kötetek megrendelhetők a „Székelyország” kiadóhivatalától Székelyudvarhely

Nádor Kálmán kiadása Budapest, Károly-körút 8.

MAGYAR FÖLDRAJZI INTÉZET
VILÁGATLASSZA

SZERKESZTIK:
KOGUTOWICZ KÁROLY Dr és LITKE AURÉL Dr.

130 térképlapja 100 fő és 210 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több, mint 130,000 helynevet. o o
E mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak. o o o o o o o

Az egyedüli magyar nagy kézi atlasz,
mely a művelt közönség minden ilyen atlaszsal szemben támasztható igényét kielégíti.

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . korona 50—
a füzetekhez való diszes félbörgyűjtőknak „ 10—
Megrendelhető a diszes félbörgyűjtő kiadás is (megjelenik 1914. októberben) „ 60—

Három koronás havi részletfizetésre is kapható. Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők vagy a kiadó Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság Budapest, V. Rudolf-tér (Margithid, pesti hídfő.)

Aspirin

tabletták
fej és fogfájásnál, influenza, rheumánál stb. elismert fájdalomcsillapító szer. A valódi Aspirinnek sok az utánpótlása, azért kérjük, hogy az Aspirin „Bayer” féle Aspirin tabletták alakjában szerezzék be. Eredeti csomagolás 20 tabletta 4 0,5 gr. 1 kor. 20 fill. Minden tabletta az Aspirin szó látható. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerinti, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin névvel megnevezni.

Ujságpapíros kiló számra
(nagyobb vételnél kedvezményes ár) olcsón kapható a „Székelyország” kiadóhivatalában, Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

Vasárnapi

Könyv
Kiadja az Országos Közművelődési Tanács

Minden héten egy füzet jelenik meg.
A Vasárnapi Könyv tartalma:

Képek és életrajzok a munka, a tudás a történet kiváló egyéniségeiről.
**Útleírás, földrajz, történet-
ipar-, technika- és természet-
tudomány.** Fizikai és vegyszertani ismeretek, az ipari találmányok és újítások magyarázata. A modern technika vívmányai. Tájékoztató és fejlődő gazdasági élet új eszközeiről.

Hasznos tudnivalók.
Az egészség megővéséről, az élelmiszer-ről. Népszerű törvénytárgyarázatok. Egy példányt félévre 1 K 50 fillérért minden szombaton bérmentve küld az Országos Közművelődési Tanács Budapest, IV., Ferenciek tere 3.

NEMESEK
UDVARHELYVÁRMEGYE NEMES CSALÁDJAI.
Szerkesztette: **Pálmay József** családtörténetíró Marosvásárhely. Magyarország Cimer- és Könyvének ügyvezető szerkesztője. Ara lüzve 16 K. Kapható **Betegh Pál** könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E diszesen kiállított, családi cimerekkel díszített illusztrált mű, igen becses családtörténeti adatokat foglal magában.

Szemere Sászló
Madártani állomása
ZSÖGÖDFÜRDŐ
Csikm.
A dermoplastikai preparálás minden ágában rendelkezésére áll a nagyközönségnek.
Szörmés vad
minden nagyságig!

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marastorda, Torda-aranyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága

Előfizetési árt: egész évre 10 K., félévre 5 K.,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjaztat és szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
taka rékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

A király manifesztuma.

Ő Felsége a király a következő legfelsőbb kéziratot intézte Tisza István gróf miniszterelnökhöz:

Indítva éreztem Magamat Házam és a külügyek miniszterét megbizni, hogy a Monarkia és Szerbia közötti hadiállapot beáll-
tát a szerb kir. kormánynak hozza tudomására.

A megpróbáltatás eme nehéz órájában szükségét érzem annak, hogy szeretett népeimhez forduljak.

Megbizom ennél fogva Önt, hogy a mellékelt manifesztum kihirdetése iránt intézkedjék.

Kelt Bad Ischlben, 1914 július 28-án.

Ferencz József s. k.

Tisza István gr. s. k.

A manifesztum, a melyet a hivatalos lap szerdai száma közölt, a következőképen hangzik:

Népeimhez!

Leghőbb vágyam volt, hogy az
isten kegyelméből még hátralévő
éveimet a béke műveinek szentel-
hessem és népeimet a háboru ál-
dozataitól és terheitől megóvhassam.

A Gondviselés másként határozott.

Egy gyűlölettel telt ellenség üze-
mei kényszerítettek, hogy a béke hosz-
szu esztendei után kardot ragadjak
monarkiám becsületének védelmére,
tekintélyének és hatalmi állásának
megóvására és területi épségének
biztosságára.

A szerb királyság, a melyet állami
léteinek első kezdetétől fogva egé-
szén a legujabb időkig úgy elődeim,
mint Én is támogatásban és segít-
ségben részesítettünk, gyorsan fe-
lejtő hálátlansággal már évekkel e-
zelőtt az Ausztria és Magyarorszá-
g ellen való ellenségeskedés útjára
lépett.

Az a rendelkezésem, a mellyel
Boszniában és Hercegovinában tel-
jesített három évtizedes áldásos
békemunka után ezekre az orszá-
gokra kiterjesztettem uralkodói jo-
gaimat, Szerbiában a féktelen szen-
vedelem és elkeseredett gyűlölet ki-
törésével fogadtatott, holott ez or-
szág jogait semmi tekintetben nem
sértette. Kormányom akkor az erő-
sebbnek szép jogával élve, a végle-
tekig vitte elnézését és engedékeny-
ségét, csak csapatainak a békelét-
számra leszállítását és azt az ígé-
retet kívánta Szerbiától, hogy a jö-
vőben a béke és a barátság útján
fog járni.

A midőn két évvel ezelőtt a török
birodalommal állt baraban Szerbia,
kormányom ugyancsak a mérséklet-
szellemétől vezetve, a monarkia
legfontosabb életfeltételeinek meg-
óvására szorítkozott. Első sorban
ennek a magatartásnak köszönhetta
Szerbia a háboru céljainak elérését.

Nem teljesült az a reménység,
hogy a szerb királyság méltányolni
fogja kormányomnak hosszú türe-
sét és békeszeretét és be fogja
szavát váltani.

Mindig magasabb hullámokat vet
az Ellenem és Házam ellen érzett
gyűlölet. Mindig leplezetlenebbül lép
előtérbe az a törekvés, a mely
Ausztria és Magyarországgal elvá-
laszthatatlanul egybetartozó terüle-
tek elszakítására irányul.

A határon bűnös áramlat csap át,
a mely a monarkia délkeleti részén
az állami rend alapjainak meginga-
tására, a népnek, a melyről olyan
atyai szeretettel gondoskodom, az
uralkodóház és a haza iránti hűség-
től való eltántorítására és a felnövő
ifjuság félrevezetésére s az örület
és a hazaárulás bűnös tetteire való
fölizgatására irányul. Gyilkos me-
rényleteknek egész sorozata s egy-
tervszerűen szőtt és keresztülvitt
összeesküvés, melynek borzasztó
sikere szíven talált Engemet és hű
népeimet: ime, ezek messzelátható
véres nyomai a Szerbiából munkába
vett és vezetett titkos üzemeknek.

Ezt a türethetetlen aknamunkát meg-
kell állítani, Szerbia ezen folytonos

kihívásainak véget kell vetni, ha
sértetlenül fönn akarjuk tartani mo-
narkiám méltóságát és becsületét,
ha a folytonos megrázkódtatásoktól
meg akarjuk óvni annak állami,
gazdasági és katonai fejlődését.

Hiába tett kormányom még egy
utolsó kísérletet, hogy békés esz-
közökkel érje el ezt a célt s komoly
figyelmeztetéssel megfordulásra bírja
Szerbiát.

Szerbia visszautasította kormá-
nyomnak mérsékelt és igazságos ki-
váltásait és megtagadta azon köte-
lességei teljesítését, a melyek né-
pek és államok békés együttélésé-
nek természetes és szükséges alap-
jai.

Fegyveres erővel kell tehát álla-
mim számára a belső nyugalom és
az állandó külső béke nélkülözhe-
tetlen biztosítékait megszerezniem.

Ebben a komoly órában tudatá-
ban vagyok elhatározásom egész
horderejének s a Mindenható előtti
felelősségnek.

Mindent megfontoltam és meg-
gondoltam.

Nyugodt lelkiismerettel lépek a
kötelesség útjára.

Bizom népeimben, a kik minden
viharban híven és egyesülten sereg-
lettek mindig trónom köré s hazá-
juk becsületéért, nagyságáért és ha-
talmáért a legsúlyosabb áldozatokra
is mindig készen állottak.

Bizom Ausztriának és Magyaror-
szágnak önfeláldozó lelkesültséggel
telt vitéz hadseregében. És bizom a

Mindenhatóban, hogy fegyvereimnek
adja a győzelmet.

Kelt Bad Ischlben, 1914. július hó
28-án.

Ferencz József s. k.

Tisza István gr. s. k.

HADÜZENET.

A hivatalos Budapesti Közlöny ju-
lius 28-án délután négy órakor meg-
jelent külön kiadása a következő
állami okmányt közli:

Hadüzenet.

Ő császári és apostoli királyi Fel-
sége 1914. évi július hó 28-án kelt
legfelsőbb elhatározása alapján a
mai napon a szerb királyi kormá-
nyhoz francia nyelven üzenetet inté-
zett, mely magyar fordításban kö-
vetkezőképpen szól:

„Mivel a szerb királyi kormány
ama jegyzékre, mely részére Ausz-
tria és Magyarország belgrádi követe
által 1914. évi július hó 23-án át-
adatott, kielégítő választ nem adott,
a császári és királyi kormány kény-
telen maga gondoskodni jogainak
és érdekeinek védelméről és ezen
célből a fegyverek erejéhez fordulni,
Ausztria és Magyarország ennél fogva
a jelen pillanattól kezdve Szerbiával
szemben hadi állapotban levőnek
tekinti magát.

Ausztria és Magyarország külügy-
minisztere:

Berchtold gróf s. k.“

A kormány kiáltványa.

A magyar királyi kormány a háborus bonyodalmak küszöbén kiáltványt intéz a nemzethez. A kiáltvány, amelyet a belügyminiszterium az ország összes közsegeinek hűfőn küldött szét, szövegében így következik:

Szerbia a Monarkiaak higadit, megfojtott, jogos követeléseire mozgósítással válaszolt. Háborus bonyodalmak küszöbén állunk. Meg fogjuk mutatni, hogy csalódtak azok, akik vakmerő elbizakodottságukban azt hitték, hogy bátran sértelgethetnek bennünket. Meg fogjuk mutatni, hogy fenyegetett érdekeinkért és becsületünkért hábozás nélkül latba vetjük a nemzetnek és dicső hadseregünknek kipróbált erejét.

Olyan idők következnek reánk, amelyekben az egész magyar nemzet áldozatkész honszerelmére és őseitől öröklött férfias erényeire van szükség. A történelem mérlegére helyeztetünk. Most kell megmutatni, hogy ennek az országnak minden polgára utolsó csepp vérével kész a haza oltárára áldozni s hogy a nemzet hazaszeretete, hűsége, kitartása, elszántsága győzelmesen kerül ki a válsá-

gos események tűzpróbájából. Mindenkinek helyt kell állnia.

A kormány megtesz mindent az ország rendjének, nyugalmanak, a hazához hű polgárok élet- és vagyonbiztonságának oltalmára. A bizalom és a megnyugtató szavával fordul fűj és vallásfelekezeti különbség nélkül mindenkihez. Támaszt nyújt mindenkinek és segítséget vár mindenkitől. Segítséget az ország nem magyarjku polgáraitól is.

Az államnak minden körülmények között lesz anyja ereje, hogy összemozsolja azokat, akik — bűnös izgatók szavára hallgatva, — vételenek az állampolgári hűség kötelességei ellen. Csirájában fog elfojtani minden rendzavarást. De nagyon szomorú volna, ha ilyen kényszerrendszabályokra kerülne a sor. Szomorú, mert megbélyegeznék, pellengerre állítanák azokat, akik a haza iránti hűségől eltántorodnak, gyökerében támadná meg az irántuk érzett szeretet és bizalom áldásthozó érzéseit és hosszú időre tenné tönkre annak a nemzetiségnek sorsát és jövőjét, amely a válság napjaiban az igaz utról eltévelyednek.

csak vissza vissza tért gondolatom a mi másik szent földünkre, amelyen ma még a mi csizmánk kopog, de ha így mennek a dolgok, századok multán talán annak is csak a nyomait mutogatják a kíváncsi foreignernek és bocskorok totyogása lesz urrá helyette...

A Jordán völgyében járunk. 200-400 méternyire a tenger színe alatt, kétoldalt sivár, élettelen köhegyek által elzárva, a felgyülemelő napmeleg a legbujább életet, növényzetet teremti itt; az arabs fellah májusban learatja buzáját, a vadász egy óra alatt annyi vadgambot lő, hogy egész nap abból élhet, a halász nem hiába veti ki hálóját a rohanó Jordánba és vadul nyargalászó meztelen fellah gyerkőcök közé csilingelő fényes hintókon vágatnak az angol turisták Jericho főterén.

A Jordán torkolatától északnyugotra Jeruzsálem felé van „En Nebi kusa” azaz Mózes sirja. Maguk a zsidók ugyan nem hiszik, hogy ott volna, s a történeti kutatás is a Jordán tulsó, keleti oldalán keresi a nagy próféta földi maradványait, azonban a palástinai mohamedánok szentül hisznek benne, hogy Mózes

A bizalom, a szeretet, de egyuttal a komoly intelem szavával fordulunk a haza minden polgárhoz. Mindenekelőtt azokhoz, akiket állásuk vagy személyes befolyásuk polgártársaik természetes vezetőivé avat.

A cselekvés órája ütött. Egy szebb, jobb, boldogabb jövő alapjait vehetik meg az áldozatkész hazafiúi hűség cselekedetei.

A magyar királyi kormány.

Rendeletok.

a) az utlevélkiadásról:

5470. sz. a. felhatalmazza a belügyminisztert, hogy Baranya, Bács-Bodrog, Torontál, Temes, Karassó Szőreny, Hunyad, Szeben, Fogaras, Brassó, Háromszék, Nagy-Küküllő, Alsó-Fehér, Kis-Küküllő, Udvarhely, Csik, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Szilágy vármegyék és Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Ujvidék, Pancsova, Temesvár, Versec, Kolozsvár, Marosvásárhely, tj. városok területén, továbbá Fiume város és kerülete területén, végül Horvát-Szlavonországok területén, továbbá rendelkezésig a belügyminiszternek, illetőleg a bannak hatáskörébe utalja,

5471. sz. a. elrendeli, hogy a fegyveres erő köteletébe tartozó és tényleges szolgálatban nem álló személyek részére utlevél továbbá rendelkezésig nem állítható ki. E tilalom alól a belügyminiszter, Horvát-

ott nyugszik, ahol az ő molla júk megálmodta.

Vagy 30 év előtt történt ez és a fanatikus mollah azon reggel, amikor azt álmodta, hogy Allah jelezte neki első nagy prófétájának sirját, lerohant a jerichói uton egész a völgyzáró hegylángig, ott kikereste magának azt a sziklát, amely az állomképhez leginkább hasonlított, letérdelt reá és ott imádkozott egész haláláig. Jericho és Jeruzsálem népe úgy vitt neki naponta ennivalót és ivóvizet, másként ott pusztult volna a kopár hegyoldalon. Ugyanott temették el, sirja fölé kis kápolnát épített a kegyelet és minden tavasszal nagy zarándokcsoport vonul végig Jeruzsálem utcáin, imádkozó, táncoló, félmeztelenül, ócska, rozsdás kardokkal vivó dervisekkel le En Nebi Musához és vissza.

Svájci vadásztársammal Henryvel a Jordán völgyében vadászgattunk s többször említettük, hogy meg kellene nézni azt a fehér kápolnát a szürke hegyek tetején. Egy júniusi napon el is indultunk, sajnos, kissé ügyetlenül készítve elő a kirándulást.

Későn keltünk utra s reggeli 9 óra volt, mire a Holttengerhez értünk, amelynek sós vizében hamarosan megfürödvén, tovább vittünk, most már felfelé a kopár

Szlavonországokban a bann, egyes esetekben a m. kir. honvédelmi miniszterrel egyetértőleg kivételeket állapíthat meg.

5172. sz. a. a Szerbiával szemben fennálló utlevélkötelezettséget az 1903. évi VI. t. c. §-ában nyert felhatalmazás alapján Montenegróval szemben is elrendeli.

5473. sz. a. az utlevélkiállítás jogát Baranya, Bács-Bodrog, Torontál, Temes, Karassó-Szőreny, Hunyad, Szeben, Fogaras, Brassó, Háromszék, Nagy-Küküllő, Alsó-Fehér, Kis-Küküllő, Udvarhely, Csik, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Szilágy vármegyék és Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Ujvidék, Pancsova, Temesvár, Versec, Kolozsvár, Marosvásárhely, tj. városok területén, — Fiume város és kerülete területén, végül Horvát-Szlavonországok területén, továbbá rendelkezésig a belügyminiszternek, illetőleg a bannak hatáskörébe utalja,

5474. sz. a. a m. kir. miniszterium a véderőről szóló 1912: XXX. t. c. 62. §-ának 6. bekezdésében megjelölt férfi személyeknek (17. életévtől a védkötelezettség lejártáig) a magyar szent korona országainak egész területéről egy évre általában megtiltja.

b) bejelentési kötelezettségről:

5475. sz. a. a m. kir. miniszterium a bejelentési kötelezettséget Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Ujvidék, Temesvár, Versec, Kolozsvár, Marosvásárhely, tj. városokban és Fiume városban, továbbá Baranya, Bács-Bodrog, Torontál, Temes, Karassó Szőreny, Hunyad, Szeben, Fogaras, Brassó, Háromszék, Nagy-Küküllő, Udvarhely, Csik, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Szilágy vármegyék és Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Ujvidék, Pancsova, Temesvár, Versec, Kolozsvár, Marosvásárhely, tj. városok területén, továbbá Fiume város és kerülete területén, végül Horvát-Szlavonországok területén, továbbá rendelkezésig a belügyminiszternek, illetőleg a bannak hatáskörébe utalja,

Délfelé járt már az idő s mi még mindig kerestük játszó délibánnkat: Nebi Musát. Néha látni véltük, de már csak úgy elmosódva, mert az erősen tűző naphoz az előttünk levő hegyek mind egy vakító fehérségbe egyesültek. Leirhatatlan volt a hőség, az utat teljesen eltévesztettük s csak úgy találmra kuszunk fel, hol egyik, hol a másik hegyre, hogy talán mégis eljutunk a kápolnához, ahova most már nem a turista kíváncsiság, hanem a napszúrás veszedelmé hajszolt bennünket. A kápolna a hűs, árnyékot adó kápolna, az lett volna most már az egyedüli hely, ahova lepihenhettünk volna a napszúrás veszedelme nélkül. Bárhova feküdjünk le árnyék nélkül, ott a nap gyilkos tüzeben: végünk van.

Társam vizet kért tőlem s mikor megtudta, hogy én még hamarabb végeztem a magam vízkészletével, sirva fakadt és keserű szemrehányásokat tett nekem, amiért erre az utra csábítottam.

Foly. köv.

Utban Mózes sirja felé.

Magyar tizparancsolat.

Irta: Dér György.

A Szent föld: Palästina és Syria a mystikumok földje. Népek, nemzetek évezredes temetője, amelyben azonban a modern nemzetek joggal sejtik az ígért földjét: a mohamedán törökök uralta Szent földet möhön figyeli, tanulmányozza az angol, az orosz, a francia, német, olasz, — hogy majdan ha út az óra, az európai háboru órája, vagy török maradjon az, vagy pedig az ő kezébe kerüljön. Mindezeket felül pedig a cionista zsidók csendes gyűjtéssel és telepítési akcióval remélik ott az új Zsidóországot megteremteni.

Ki ne vágyakoznék oda, s aki ott járt, hogyne emlékezne vissza sokszor reája.

Oda is elvetett a sors évekket el előtt s ahol az Isten fia járt falurnfalurn lelke küzdelmei által hajtva s ahol ma lábnyomát mutogatják a jámbor zarándokoknak, ott a keleti népek nyüzsgő tömkelegében is

külföldi, Alsó Fehér, Kis-Küküllő, Udvarhely, Csik, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Szilágy vármegyék területén fekvő összes községekben és az ezekhez közigazgatásilag csatolt lakott helyeken magyar állampolgároknak is kiterjeszti.

5112. sz. a. a belügyminiszter ezt rendeletileg szabályozza és pedig olyképpen, hogy az említett városokban és községekben köteles minden szállásadó vagy megbízottja bejelenteni minden külföldi vagy belföldi egyént, aki nála bármily rövid időre megszáll akár ingyen, akár ellenérték fejében, állandóan vagy ideiglenesen, bérként vagy rokonság, szolgálatai vagy munkaviszony címén, avagy bárminő más címen részestül szállásában. A zárdák, nevelő- és egyéb intézetek előjáról az intézetek lakói szempontjából szintén szállásadónak tekintetnek. A bejelentési kötelezettség az érkezésre és a távozásra egyaránt kiterjed. Be kell jelenteni azokat is, akik az 1. §-ban említett miniszteri rendelet hatálya alá nem tartoznak, de község (város) területén 3 hónaphalál rövidebb idő óta tartózkodnak.

a gyülekezési és fegyvertartási jog korlátozásáról.

A kivételes állapotokra való tekintettel a m. kir. miniszterium Ung, Bereg, Ugocea, Máramaros, Baranya, Bácsbodrog, Torontál, Temes, Krassó Szörény, Hunyad, Szeben, Fogaras Brassó Háromszék, Nagy-Küküllő, Alsó-Fehér, Kis-Küküllő, Udvarhely, Csik, Maros-Torda, Torda-Aranyos, Kolozs, Szolnok-Doboka, Beszterce-Naszód, Szilágy vármegyék és Pécs, Zombor, Baja, Szabadka, Újvidék, Pancsova, Temesvár, Versec, Kolozsvár, Marosvásárhely, tj. városok területére, továbbá Fiume város és kerületére, kiterjedő hatállyal az egyesületi és gyülekezési jog korlátozására, vonatkozólag két rendeletet bocsátott ki, melynek főbb intézkedései a következők:

Az egyik rendelet az egyesületi jog korlátozásáról intézkedik a további intézkedésig teljesen eltiltja az egyesületek vagy fióke egyesületek alakítását. A már fennálló egyesületekre felügyeletet gyakorol, s indokolt esetekben egyes egyesületek működésének felfüggesztésére javaslatot tesz a belügyminiszterhez. Ez utóbbit a katonai területi parancsnokságok is kezdeményezhetik, míg a felfüggesztést bírósági szükség esetében a törvényhatóság első tisztviselője vagy a kormánybiztos is végezheti. A működésüktől felfüggesztett egyesületek semmiféle tevékenységet nem fejthetnek ki. A tilalomnak a rendőrhatalommal is érvényt szerezhet s ezért közeget bármikor megjelenhetnek az egyesületi helyiségekben.

A másik rendelet a gyülekezési jog korlátozására vonatkozik s ez

rint a politikai jellegű népgyűlések, felvonulások, körmenetek stb. megtartása további intézkedésig tilos s azok karátalomal is megakadályozandók. A közigazgatási hatóság gyűléseinek kivételével minden egyéb gyűlés (az egyházak is), valamint magánhelyiségbe való összejövetel és gyűlékezés csakis a rendőrhatalom előzetes engedélye alapján tartható meg. A rendőrhatalomnak joga van az engedélyezett, akár nyilvános, akár magángyűléseket magán képviseltetni s azokat szükség esetén karátalomal is feloszlatni. Az egyesületek és kereskedelmi társaságok gyűléseire vonatkozólag az 1912. évi 43. t. c. 9. §-a intézkedik.

A tilalom áthágói mindkét rendelet értelmében kihágást követnek el s azok az 1912. évi 43. t. c. megfelelő szakaszai szerint büntetendők. A fent említett rendeletekkel egyidejűleg megjelent a fegyvertartás korlátozásáról szóló rendelet is.

Akiknek fegyver (fegyverrészek), vagy lőszer (lőszeranyag) van birtokában, köteles azokat a hatóság felhívásában meghatározott időn belül az 1. fokú rendőrhatalomnak elismervény ellenében átadni. Ugyanez a kötelezettség terheli azokat is, akik fegyverek (lőszer) gyártásával illetőleg készítésével vagy elárulásával foglalkoznak.

Ha úgy lenne!...

Írta: **Gagy Samu.**

I.

A budapesti Gellért hegy szírike dolomit szikláiról vissza verődött augusztusi forró napsugarak tikkasztóvá tették a levegőt azon óriási lázító körűl, a melynek második emeleti egyik lakásában, fiam szállásán az én kis Béla unokámmal éppen arról beszélgettünk, hogy mennyivel jobban érezhet most magát a székelyföldi bércek között a pásztor fiam Ha a vadalmfák árnyékában lassan kéroznie a tehene, a közeli patakocskához szalad, le rugja magáról ingét, gatyáját, végig fekszik a sekély vízben, s éppen úgy lehúti magát, mint mi nemsokára a dunai fürdőben, ha apa haza jött a hivatalból s megebédeltünk.

— Édes nagyapa! Megigérted, hogy elvisszel egyszer a te szülőföldre s megmutatod nekem azon helyeket, ahol akkora korodban mint én vagyok, heteken át az erdőn háltál. Este elé szótáz ágakat gyűjtöttél az éjjeli tűzhöz, mialatt egy idősebb fiam nagy ál fákat vágott le, s eldarábolva hordtátok elé a kalibához, hogy egész éjen át tüzelhesetek. Esős időben ruháitokat megszárttáskáztok.

Hiszen nekünk is van ott, azt mondjad egy darabocská földünk az ősi birtokból, amelynek terméséből oly sokszor cipelt át nektek óriási nagy kenyereket Rákis néni Szovártára, hová befektetted a többi föl-

deknek az árát, de egy nagy árvíz a házatad telkestől együtt elsodorta s nincsen nekünk emiatt olyan helyünk hol én úgy nyaralhatnék, mint apa nyaralt gyermekkorában.

A 10 éves kora kis gimnázista nefelejt szemével oly esdően nézett reám, hogy tovább már nem titkolhattam el a miért éppen meglátogattam őket.

Kitártam előtte a vasuti térképet és a menetrendből kijegyeztem vele az utirányba eső főbb helyeket, a vonat érkezési és indulási idejét Etédig és vissza.

Még két hétig tart a nyári szünidő. Ezalatt magammal vize, megmutatom én neked, kis fiam, mindazon helyeket, hol mint kis fiam nagy apámmal szántogattam s a mikor delelőre állott a nap, kifogva az ökröket a járomból, áthajtottuk legelni a tilalmasba s onnan virradatkor vissza az ekéhez.

Más volt az én gyermekségem, mint a tied. Más idők, más körülmények voltak akkor.

Egy egész napig tartott utunk 857-ben Etédől Marosvásárhelyig, mikor először apám a kolleglumba vitt, de hát nem ragyon futhatott a sárga és barna, mert a szekér meg volt rakva sátorpaddal, járommal. Az esős idők alatt készített árucikkeket is be kellett vinni a Rózália-napi vásárra. Ezeket előbb el kellett a Szentkirály-utcaiban levő „faragási piacon” árulni s annak az árából fizetni az iskolai költségeket, könyveket.

Ime nézd csak! Most, még holnap délután két órakor a keleti pályaudvarról elindulunk s Nagyvárad, Kolozsvár, Marosvásárhelyen át a Feketetenger felé irányuló transverzális vasúton 18 óra alatt Etédre értünk.

Hányszor kellett nekem tanulókoromban kezdetben éppen annyi ideig gyalognom, míg Marosvásárhelytől Etédig értem, csak azért, mert elsőgimnázista koromban hazaszöktem azon szándékkal, hogy Udvarhelyre vigyenek az Etédre ott tanuló többi fiuhoz, de kívánságom nem teljesítettén, a mikor jeleztem a szünidő kiadatását, azt írta apám, hogy haza tudál jöni gyalog a szünidő előtt. Nem fárasztom én éretted a csikókat. Haza jössz, ha akarsz gyalog...

A menetrendben jelzett idő alatt megérkezünk az etédi indóházhoz, mely a falu alsó végénél áll, honnan a régebben „Szénafüi szorosá” nevű utcán be jól gondozott kocsit vezet a piac felé föl az Alsógen. Gyalog sétáltunk, hogy utközben is mutogathassak a nagy városban felnőt s a falusi viszonyokkal ismeretlen fiának.

Ime ott balról a római katolikus iskola. Ennek egy lelkes, ügyes tanítója nagyon sokat tett az etédi ifjúság helyes irányú vezetésé körűl, de bizonyos önhason leső, irigy emberek egy ideig a felekezeti türelmetlenség miatt sokat áskálódttak ellé. Főnebb a katho-

kus templom felé vezető »pápista szoros». Ezen bemenne hamarabb célhoz érnénk, de menjünk csak tovább. Itt balról lakik Farkas Mihály egyik unokafivéremnek a fia, átel-lenben jobbról Gálffy László, apád egyik unokanővéremnek a férje Főnebb jobbról a „Peszente”-utca, mely Udvarhely felé vezet. Abtan is lakik egy unokafivérem: Farkas Lajos.

Most forduljunk balra. Előttünk áll a ref. templom a piacon. Régebben magas kökerítés övezte, ime már eltűnt s e helyett diszes vasrács köríti. A magas kökerítés miatt nedves volt a templom, most száraz és bárha 1678-ban építették, még századokig eltarthat. Amott fölfelé a hetedik és nyolcadik házban lakik két öcsem József és Lajos, fiaik és unokáikkal.

Most azonban térjünk balra kissé s nézzük meg az állami iskolát. Emeletes, szép nagy épület, alig 20 lépcsőnyire a piactól, a legjobb helyen, hogy zavartalanul folyhasson a tanítás. Ebben az épületben van a községi iroda, állami kiseddóvoda, 4 tantermes elemi iskola, önálló gazdasági ismételő iskola. Még 1869-ben ajándékozta volt a feledhetlen emléktű Kendi Kándida és férje Fekete Sámuel iskolai célra a telket a községnek.

Átmenne a vashídon szemben lakik egyik unokafivéremnek veje és leánya. A ref. kántori laktól egy kis ntea választja el. Gyermekkoromban ezen kántori laknak egy kis szobája volt az egyedüli iskola Etéden a kántor vezetése alatt tanult, illetve inkább az udvarv hancurozott a községnek gyermeksege.

Vizmentén lefelé tartva, jobbról csakhamar elérjük a néném házat. Gyepes az udvara, mint magános, öreg özvegy asszonyé, de tiszta az öreg házban és szívből a testvéri szeretet. Itt pihenünk néhány napig, mialatt szét nézünk. Innen fölkereshetjük a nagyszámú rokonságot is.

Kajszinbarackot

(válogatott szépet) öt kilós kosárban 2 K 50 fillérért, 10 kosárral vasúton 20 koronáért szállít: **LÖRINCZY LÁSZLÓ** gyógyszerész Békáscsaba Sz—g.

Kilenc ablak 2 mtr magas
1-10 széles, külső-belső, 5 ablakoz salu is, teljes felzereléssel eladó. Bővebb felvilágosítást ad: **Pál Ferenc** unitárius lelkész **Okládon** (Udvarhelyvármegye).

Bárczy a dalosokhoz.

Bárczy István dr székesfővárosi polgármester, a Magyar Dalosszövetség elnöke, a magyarországi dalosegyesületekhez a következő körlevelet küldötte:

Szeretett dalostestvéreink!

A magyar nemzet és a magyar állam szent ügye a magyar dalosok nagy részét a komoly tett mezejére szólítja. Ezen pillanatban sem a lehetőség, sem a hangulat nincs arra, hogy ünnepeljünk. A kolozsvári dalos-versenyt és a székelyudvarhelyi ünnepélyt bizonytalan időre elhalasztjuk, sőt a szövetség központjával való levelezést is be kell szüntetnünk. Szeretettel kérjük dalostestvéreinket, várják be türelemmel, míg újra eljön az ünneplések ideje. Ezt adja meg nekünk a magyarok Istene! Budapest, 1914. július 28-án.

Dr Bárczy István,
a Magyar Dalosszövetség elnöke

Petőfi.

Suttogja halkán az esti szellő
szerelmes, csendes emlékdalod.
Csókos, vágyódó lelked küld el;
érezzük csókját mi öregült
ifju magyarok.

Rongyos, tépett színész-köpenyed
boruljon ránk a Multak alkonyán.
Szemfedője legyen sok sebnek,
könynek, trikolorja új, harcok
dicsőségnek — új napok hajnalán.

Széles e hazában zengjen a kobzod
riasztó, merész csatadala.
Árpádi vér s Attila hadának,
kurucos, ősi, dacos magyarnak
hasad a harcok hajnala

Új fejezet a históriában.
Verbetüs, dicső lap.
Oh jöjjön el hozzánk szellemed!
Ird, védj ide is neved.
— Mi áldozunk neked. —

Ágyurobajos szózatát, — merész, új
időknek — vajjon ott lenn meg-
[hallod e?

Lantod zendül-e dalra,
dicsőre, végsőre, nagyra...?
Petőfi! Szabadság dalnoka!...

(Alsóvadász) Szabó József.

— Az ipar tovább folytatására nézve a kereskedelemügyi miniszter határozatilag kijelentette, hogy aki az iparhatósághoz bejelentette azt, miképp iparát tovább folytatni nem szándékozik, annak iparigazolványa azonnal érvénytelen. Ha iparát később folytatni akarja, új igazolványt kell szereznie. Ha azonban önálló iparáról kifejezetten le nem mondott, annak beszüntetését követő két éven belül bejelentés, illetve újabb iparigazolvány megszerzésének kötelezettsége nélkül bármikor újrakezdheti, vagyis tovább folytathatja.

Az iparfejlesztés egy mellőzött kérdése.

A magyar iparfejlesztésnek rendkívül érdekes tanulságai vannak.

Attól az időtől kezdve, a melyben őseinket a világ legkitünőbb szürszabóinak, szűcseinek és kertészeinek mutatják a történelmi kutatások (megcáfolva a róluk elterjedt tévhitet, hogy irástudatlan, rabló nép lettek volna) és attól az időtől fogva, mikor éppen két, idegenből hozzánk került fejedelem Zsigmond és III. Károly akarták nemzetünk ipari és kertészeti kulturáját, ősi dicsőségét visszaállítani, — hatalmas alkotásokkal, gyakorlati módon — egészen a mai iparfejlesztésig elmult ezer év történetében, elképzelhetlenül sok érdekes adatot talál az ember arra nézve, hogy mit kellett volna meg nem tenni az iparfejlesztés terén. Tudnillik, nem kellett volna visszautasítani a két nagyszivű fejedelemnek népsegítő, iparfejlesztő törekvéseit — a gögös olygárok gonosz tanácsára, akik nem akarták, hogy a jobbágyok, polgárok felszabaduljanak nyomorult helyzetükből. De ez már a történet-irodalom körébe vág.

E soroknak céljai csak az, hogy rámutassak egy kérdésre, egy nagy mulasztásra, a melyet könnyen lehetne jóvá tenni.

Ugyanis sok mindent megcsinált a kormány is, iparosaink is a legutolsó félszázad alatt, a mi üdvös dolog volt; ámde egyről teljesen megelégedtek, egy olyan tényezőről, a mely pedig fődolog a kereskedelem és iparnál. Megelégedtek a reklámról. Dobieczy Sándor országgyűlési képviselő a Magyar Védőegyesületben, elnöki megnyitójában nemrég igen helyesen jegyezte meg, hogy mindenekelőtt az itthoni piacokat kell visszaszereznünk, a melyhez könnyebben hozzáférhetnek, mint a külföldiekhez. Hiszen 1.500 millió koronát fizetünk külföldi iparcikkéért évente. Tehát keresetet kell teremteni a magyar iparcikkéiről, a melynek azért nincsen kelendőse, mert a hamisítások ellen nem lép fel kellő szigorral az ipari, kereskedelmi kérdésekben teljesen tájékozatlan magyar közigazgatás.

Én ebben az irányban — éppen a közigazgatási szakemberek helyeselésével — sürgetem a Magyar Ipar és több más szaklap hasábjain, hogy lépjenek fel hazai iparosaink és kereskedőink a készülő közigazgatási reform alkalmával, a gyakorlati pályákat végzett szakemberek érdekében is. Mert a míg csak a jogászok vezetésére lesz bízva a járás, város, község, vármegye sorsa, addig szó sem lehet az iparfejlesztés érdekében hozott törvények, szabályrendeletek betartásáról, a magyar ipar és kereskedelem legnagyobb sérelmének orvosolásáról, a csalók, hamisítók üzelmeinek megszüntetéséről.

Azonban az említett felszólalás utal arra is, amit már félszázad óta minden nap hallunk, hogy a magyar közönségnek érdeklődését is fel kell hívni a hazai ipar remek készítményeire, a világon páratlan jóságú, finomságú tej, méz, hús, gyümölcs termékeire.

E helyett mit látunk? Azt, hogy félszázad óta csak biztatjuk a magyarságot arra, hogy vásároljon magyar ipari készítményeket, de a reklámról teljesen megelégedünk. Ellenben az osztrákok az összes hazai lapokat elárasztják hirdetéseikkel. Tagadhatatlan tény, hogy a dán vajjat, zsnaimi ugorkát, prágai gépsonkát hirdetik hazai kereskedőink. is Debreceni, szegedi lapokban is a prágai sonkát, zsnaimi ugorkát, dán vajjat ajánlják, hirdetik kereskedőink. A cseh, brünni posztót pedig Magyarország majdnem összes hírlapjaiban hirdetik Imhoffék. És én megbotránkozva látom, hogy a legmagyarosabb Alföldön épp úgy, mint a Felvidéken az idegen áruk reklámjának minő hatásai vannak a közönség körében.

Ellenben mi az ipar érdekében mit csináltunk? A városligeti házipari kiállítás egy kitünő reklám volt sok ideig a háziparnak. Minden idegen felkereste ezt a csarnokot és vásárolt. Azonban a csarnokból kitelepítették a házipari tárgyakat s most a Vadász-ucal pincében még keresni sem akarják az idegenek. Tudomást sem vesznek arról, hogy most már 3-4 helyen is van üzlet, a hol kaphatnának házipari árukat. Vagy itt van az állandó kiállítás kérdése... Ennek sehol sem lenne jobb helye, mint a „Gellért-hegy csúcsa”. Olyan reklám volna már maga ez a hely is, a magyar ipar mellett, hogy magára vonná mindenkinek, az egész világnak figyelmét, mert a képes levelezőlapoknak is hálás tárgy lenne ez az épület s kénytelen volna mindenki azt megtekinteni, a ki a fővárosban megfordul.

De hazai lapokból is lehetne csinálni a hazai ipar részére reklámot áldozatok nélkül. Még pedig a következő módon. A kereskedelemügyi kormány ugyanis rendelettel úgy intézkedik most, hogy a hírlapoknak, folyóiratoknak kedvezményes, úgynevezett szabadjegyeket bocsát rendelkezésére, a melyért a vasúti menetrend meghirdetését követeli évente többször és három példány beküldését.

Látom én is, látja mindenki, hogy ennek semmi haszna nincs az államra, mert 30 fillérért megveheti bárki is a menetrendet, holott a lap ára 10 fillér és a lekötött hirdetés olvashatatlan.

De még azzal is meg lehetne pótolni e rendeletet, hogy összes lapjaink köteleességévé kellene tenni a piaci árak pontos lekötését és a lap egy példányának a min. kir. kereskedelmi múzeum könyvtárába való beküldését, a hol az érdeklődők

így tudomást szerezhetnének az olcsó beszerezési forrásokról.

A rendelet olyan irányban intézkednék ugyanis, hogy a szabadjegyek és hirdetési átalányok díját kitevő összeg erejéig az illető lapok kötelesek lennének nem az eddigi szokásos vasúti menetrendeket és árjegyeket lekötölni, a melyeket az államvasutak igazgatóságától kapnak, hanem azokat a hazai ipari beszerzési forrásokat, hazai fürdők névsorát s efféle hirdetéseket, reklám-cikkeket, a melyeket a kereskedelmi minisztérium sajtóosztálya, vagy a Kereskedelmi Múzeum ipartügyi sajtóosztálya fog ezentúl küldeni a lapoknak. A támlapokat aztán szintén ez az osztály kezelné és ellenőrizné a Kereskedelmi Múzeumban, a hol így a belfogyasztás iránt érdeklődő kereskedők a vidéki piacok igényeiről is tájékozást szerezhetnének a vidéki lapokból.

Ezzel, azt hiszem, többet használnánk, mint a biztatásokkal és panaszokkal.

Dr Hollósy István.

SZÉKELY GAZDA.

Járásai állatdíjazások.

A tordaaranyosvármegyei Gazdasági Egyesület a földművelésügyi minisztérium erkölcsi és anyagi támogatása és a vármegyei gazdasági felügyelőség közreműködése mellett járási állatdíjazásokat rendez a következő sorrendben: aug. 9-én Nagylupsán, aug. 16-án Aranyosfő községben, aug. 30-án Kercsedén, szept. 13-án Maroslekencén, szept. 20-án Tordaszénlászlón szept. 27-én Egerbegyén. Az állatdíjazásokon összesen 2000 K kerül kiosztásra a földmiv. minisztérium adományaként. Az állatdíjazásokon a kisgazdák magyar és nyugati fajta teheneikkel és üszöikkel vehetnek részt.

Irtjuk a mezei egereket!

Általános a panasz a mezei egerek nagy pusztítása miatt. Legutóbb Kolozsmegyéből kértek sörögnyileg szigorú hatósági intézkedést a földművelésügyi miniszteriumtól, a mezei egerek irtásügyében. Az erdélyi részi vármegyei gazdasági egyesületek közül a múlt héten a Szolnok-doboka és Tordaaranyos-vármegyei gazdasági egyesületek intéztek felhívást a gazdaközönséghez az egerek irtására vonatkozólag; röviden ismertetve a legjobban bevált irtási módokat. Ha most nem irtjuk az egereket, úgy azok az őszi vetéseket fogják tönkre tenni. Addig azonban még a tarlóról átvonulnak a lóhere, lucerna, répa és tengeri táblákba is.

Ismerősei, jó barátai körében mindenki ajánlja a „Székelyország”-ot!

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csib-, Háromszék-, Marostorda-, Tordaazanyos-és Udvarhely- vármegyék partoktól független, székely érdekű újsága

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félétre 5 K, negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdetések díjazásuk szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyudvarhelyt, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

Kir. katonaiállomás parancsnokság Székelyudvarhely.

Székelyország („Székely-Udvarhely”) szerkesztőségének Helyben

Székelyudvarhely, 1914. július 31.

Magas tisztelettel megkeresem, szívesen lapjának külön kiadásában az alábbi mozgósítási rendeletet, valamint a „Figyelmeztetés”-t közzétenni.

A Cs. és apostoli kir. parancsnoksága — a hadsereg, haditengerészet és a honvédségnek általános mozgósítását, valamint a népfelkelés bevezetését legmagasabb határozásával elrendelni kegyeskedett.

Közelebbi rendelet a nyilvánosan közzétett „Hirdetés”-t tartalmaznak.

POPOVICS János,
Cs. és kir. őrnagy

Figyelmeztetés.

A tartalék- és póttartalékban lévő, úgy a népfelkelőkhoz tartozó legénységnek, valamint a hadsereg által megvett vagy bérbevett szekerek személyzetének stb. stb. érdekében áll, hogy egy pár kemény jól találó és kényelmes cipővel (csizmával, bocskorral) továbbá egy hasznavehető gyapjumellénnyel (ujjass, meleg gyapjuharsnyával, gyapju kesztyűvel, hófejkötővel, valamint egy meleg egy és fél kgrnál nem nehezebb gyapjutakaróval) vanuljon be.

A nem tényleges és a népfelkelőkhoz tartozó gyalogos legénység birtokában lévő Shter, — hozzátartozókkal együtt — is behozandó.

Ezen ruházati és felszerelési darabok a legénység tulajdona marad és a mennyiben használható, a katonai ruházata mellett viselhet.

Lábbellekért, melyek a kincstári cipővel legalább egyenlő értékkel bírnak, minden embernek egy, új pár katonai cipő ára fizetetik ki készpénzben.

A többi használhatónak talált fennebb felsorolt ruházati és felszerelési darabok a helyi viszonyokhoz mért ár szerint lesznek megterítve.

A nem tényleges havidíjasok is felszólítanak, hogy megfelelő téli felszereléssel valamint egy hátzsakkal vonuljanak be.

Cs. és kir. katonaiállomás parancsnokság pecsétje.

Cs. és K. katonaterületi parancsnokság

Nagyszeben.

RENDELET.

Azon személyek, kik a helybeli gazdasági szövetkezet raktárában és más nagyobb privat áruházakban vagy raktárakban rozs, vagy buzaliszt, rozs, vagy buza, gabona, zab, hüvelyes termények, rizs, árpakása, dara (Gries) kömény, kávé, tea, cukor, rum vagy sajtolt széna, készletekkel bírnak, ezenel értesítettnek, hogy ezen készletek a hadi szolgáltatásokról szóló kormányrendelet alapján, a politikai hatóság útján a hadsereg igazgatás céljaira igényeltettek és biztosítottak.

A nevezett személyek egyidejűleg felszólítanak a katonai állomásparancsnokság épületében működő térítési bizottság előtt való megjelenésre fölhívattak.

HIREK.

— **Szives kérelem.** A „Székelyország” összes olvasóit őszinte szeretettel arra kérjük, hogy e lap minél szélesebb körben való terjesztésére egy pár jó szót, esetleg baráti levelezéseiknél néhány ajánló sort ne sajnáljanak. Előfizetésükkel, hirdetési megbízásaikkal tegyék lehetővé, hogy a Székelyföld vármegyéit érdeklő szellemi kincseket összegyűjtsünk s azoknak illetékes helyükön irvényt szerezhessünk. Ehhez kérjük a hazai támogatást.

— **A háborús híreket** Székelyudvarhely és vidékének közönsége első sorban a „Székelyország” kiadóhivatalának kizárólagos tulajdonságában a közönség százai, sőt ezrei fokról fokra mind nagyobb érdeklődéssel olvasták a legújabb híreket és tájékoztató rendeleteket. Az üzleti érdeket háttérbe szorítva, ezuttal is teljes önzetlenséggel igyekeztünk szolgálatot tenni a közérdeknek.

— **A háboru mellett** a Székelyföld minden egyes városában, sőt a nagyobb községekben is lelkes tüntetések vannak. Marosvásárhelyt, Tordán, Gyergyószentmiklóson, Csikszerezében, Kézdivásárhelyt, Sepsiszentgyörgyön, Baróton, Székelykeresztúron és természetesen Székelyudvarhelyt is nagy a lelkesedés. Ez utóbbi helyen július 30-án sok ezerre menő közönség gyűlt össze az ezredéves székely emlék oszlop környékén. Délután 5 órakor három mozsárlövés jelezte a gyülekezést. A tüzoltókat kúrtszóval hívták össze és Csillag József alparancsnok vezetésével testületileg jelentek meg. Ugyancsak az ipartársulatok is lebogójuk alatt vettek részt. A milleniumi emlékoszlopnál zenekísérettel énekelt a közönség szívből, szívhez szólóan.

Majd az óriási áradat végig vonult a Bethlen utcán, felkerült Szombatfalva városrészben az új uton s onnan folyton szaporodva, a vármegyeháza elé tömörült. Az erkélyen Ugron János főispán és a vármegye vezető emberei voltak. A polgárság részéről Kovács Lázár kereskedő mester mondott lelkes beszédet, amelyre a főispán válaszolt messze hallható, lelkesült hangon. Ezután Dr. Hin'éder Fels. Ernő v. orsz. képviselő beszélt a töle megszokott ékes-szóval, gyújtó hatással.

Nagyszerű, feledhetetlen képe volt a végnélkülinek látszó lelkesült tömeg mozgalmának. Valóságos történelmi idők elevenedtek fel. Czegléd népe 48-as képe tárult elénk. Zeneszóval, énekelve hömpölygött le a néptömeg, végig a széles Kossuth Lajos utcán egészen a katonai lakatnyáig, hol a tisztikar és legénység fogadta a testvér polgárság megjelenését. Dr. Kassay István ügyvéd tolmácsolta a polgárság és katonaság részéről Hoffbauer Péter százados fejezte ki a hadsereg oda-ado-

elszántságát a nemzet becsületének megvédelmezésére. Majd Ugron János a vármegye népszerű főispánja szólott a vitéz 82-es bakákhoz, kiknek elődeit is dicsőség környezte. Lelkesítő látvány volt a katonaság és polgárság összeforrása és együtt, a megnövekedett tömegnek énekszóval való fölvonulása a Deák-térre. Az a lelkesült Himnusz, mely a katonaság és polgárság együttes énekéből kiérzett, szent fogadásként hatott a szívek mélyéig, hogy ezt a vérrel szerzett hazát utolsó leheletünkig el nem hagyjuk. Ezzel a szép rendben lefolyt ünnepség véget ért. A rendet Dr. Ferenzy Béla rendőrkapitány tartotta fenn.

A háboru mellett való lelkesült tüntetés július 31-én este megismétlődött, amikor szintén ének- és zeneszóval járták be Székelyudvarhely város utcáit s az általános mozgósítást fátyla-fényénél éjjel fél 11 órakor kihirdető Farkas Endre városi tiszviselő szavai után, mindannyiszor felhangzott: „— éljen a haza! éljen a király! vesszen Szerbia!”

— **Utban Mózes sirja felé.** E címen Vér György tollából a „Székelyország” mai számában igen érdekes leírás közlését kezdtük meg. Vér Györgynek a karácsoni könyvpiacra kerül majd: „Bolyongásaim a Szentföldön” cím alatt egy újabb kötete. E könyv egyik fejezetét képezi a mi közleményünk, melyet az illusztris fővárosi író szíves volt a „Székelyország”-nak elsőként átengedni. A közlemény végén levő tizparancsolat oly komoly, a magyarságra nézve annyira életbevágó irányelveket jelöl ki, hogy azt a Székelyföld érdekében állónak tartjuk előre is olvasóinknak különös figyelmébe ajánlani.

— **Pénzügyi kinevezések.** A király a pénzügyminiszter előterjesztésére Dr. Kömőcsy József kir. tanácsosi címmel és a VI. fizetési osztály jellegével felruházott marosvásárhelyi pénzügyigazgatót a VI. fizetési osztályba; Cserna Károly pénzügyi tanácsos, csikszerezedei pénzügyigazgatót és Homolay Lajos pénzügyi tanácsos, brassói pénzügyigazgatót a kir. tanácsosi cím díjmentes adományozásával a VI. fizetési osztályba; Takács János sepsiszentgyörgyi pénzügyi titkár, igazgatóhelyettes, Dr. Fejér Sándor csikszerezedei, Bartha Balázs sepsiszentgyörgyi pénzügyi segédtitkárokat a VIII. fiz. oszt. pénzügyi titkároknak; Hints Miklós marosvásárhelyi, László Sámuel csikszerezedei pénzügyi számellenőröket a IX. fizetési oszt. pénzügyi segédtitkároknak; a pénzügyminiszter pedig Szabó István budapesti 86. gyalogezredbeli igazolmányos altisztet a XI. fiz. oszt. ideiglenes minőségű pénzügyi irodatisztnek a székelyudvarhelyi pénzügyigazgatósághoz nevezte ki.

— **A rendkívüli helyzet** az újságok előállításánál nagy nehézségeket támaszt, mert a közönségnek hirscholgalattal való ellátása tetemes

költségbe kerül. Ez indokból a marosvásárhelyi újságok a lapok árát augusztus 1-től kezdődőleg 2 fillérről 4 fillérré emelték fel.

— **Halálozás.** özv. Angelescu Györgyné szül. Csiklusnádi Betegh Zsuzsanna életének 75-ik évében elhalt Nagyszebenben. Hült porait augusztus elsején helyezték örök nyugalomra Csiklusnádon. — **Szólósi Samuné szül. Englender Marit** július 30-án délelőtt a Bethlen-utcai izr. temetőbe helyezték örök pihenőre Székelyudvarhelyt. A temetési szertartást Karlsbadban, az ottani szentegylet teljesítette.

— **A bankráta** július 27-től kezdődőleg egy százalékkal felemelkedett.

— **Székely vasutat a székelységnek!** Csikszerezeda város uttoró, hazafias feladatot teljesített egy fontos kérdést tárgyaló füzet kiadásával, mely a Héjjasfalváról kiágazó, Székelyudvarhely és Csikszerezeda városok összeköttetésével létesítendő gyimesi határvonalról megjelent tanulmányát foglalja magában. A tanulmány a vasút megépítésnek lehetőségét is tárgyalja, mely szerint alig tetemes, de a magyarság szempontjából minden esetre elenyésző költséggel a vonal 1—2 év alatt megépíthető. A megoldásra teljesen megérett eszmét minden oldalról megvilágítja a tanulmány, melyet minden érdeklődőnek díjtalanul küld meg Vákár L. könyvnyomdája, Csikszerezében. Ha minden város és község követi Csikszerezeda példáját s az akció továbbvitelére alkalmas dolgozatok terjesztését lehetővé teszi, akkor a siker biztos.

— **Nincs munka,** a marosvásárhelyi faipari szakott végzett két növendék elhelyezése sem sikerült.

— **Az első lövész-csapat** az önkéntes tüzoltó-egylet köréből 50 taggal megalakult Marosvásárhelyt is.

— **A balkán piacokról** gyakorlati célokat szolgáló ismertető füzeteket ad ki a Kereskedelmi Múzeum, amelyeket ingyen küldenek az export iránt érdeklődő cégeknek, ha igényüket a kereskedelmi és iparkamarához bejelentik.

— **Barna dohányt** — hír szerint a dohánygyári igazgatóság csak külön kérelemre fog kiadni. A jövőben tehát csakis világos dohányt bocsátanak közforgalomba.

— **A Budapestre szóló levelek címezése.** A székesfővárosban a milliónyi lakosság, számos közhivatal és magánvállalat részére szánt hatalmas arányú levelezések tömegének kézbesítése harmincnál több postahivatal közt oszlik meg. A levélkézbesítés e megoszlása rendkívül előnyös a közönségre, ha a levelezés teljes pontossággal van megcímelve, mert az ilyen küldeményt gyorsan és pontosan is lehet kézbesíteni annak, akinek a feladó szánta.

Viszont a hiányos, olvashatatlan vagy téves címezésű levélküldemények sok esetben természetesen kének, mert a posta alkalmazottak emlékezetből nem tudhatják, hogy a számos budapesti kereskedő, iparos cég, egyesület stb., közhivatal és más közintézet melyik postahivatal útján jut postaküldeményei birtokába másrészt pedig azért, mivel az irányítóknak a postahivatalban és a robogó vonaton nincs idejük arra, hogy folyton a segédkönyvekben kutassanak, mert különben garmadaszámra kéne szabatosan és jól címzett küldemények is. Aki nem címez pontosan, nem csak a maga levelét teszi ki a veszélynek, hogy az célját téveszti, de akaratlanul másnak is kárát okozza. Általános elvnek tekintsük, hogy mindenki abba a helyiségbe (üzletbe, lakásba, hivatalba) címezze és címeztesse küldeményét, a hol annak kézbesítését kívánja, tehát a szokásos címadatokon kívül a közigazgatási kerület számának, az utcának (utnak, térnek), a házászámának, az emelet és ajtószámának jól olvasható, pontos kiírása is szükséges. Arra kérjük tehát a levelező közönséget, hogy különösen a Budapestre kézbesítendő postaküldeményeit a saját és a köz érdekében a fentiek szerint teljes pontossággal címezze és erre ismerőseit, üzletfeleit, ügyfeleit is készítse. Ajánlatos, hogy az, aki címfejes levélpapírost használ, erre a saját levélcímét is rányomassa. Budapest, 1914. július 15. M. kir. posta- és távirat-igazgatóság.

Szerk. üzenetek.

G. S. F. A mély értelmű, sok felé célzó érdemes cikkelyt köszönjük és három számban hozni fogjuk. Szives üdvözlét!

Dr. H. I. Bp. A nagy göb... Mika ur — úgy látszik — takarodót fujt, mert mai napig „Az Ellenzék”-ben választ, illetve beígért cikkelyének folytatását nem olvastuk... Nagy igazság, hogy: „A székelyeket is addig mentik a méltóságos kormányzó tanács tagjai, míg az oláhoké lesznek egészen, — nekünk csak a méltóságos urak maradnak meg.” A csiklusnádi Betegh-család ősi székely familia, eredetét Csiklusnádról vette. Három ágra szakadt. Egyik Háromszék Kézdi Polyánba (most Kézdiszentkereszt), a másik Torda-Aranyos vármegyében Mezőszengyelbe tette át lakását, a harmadik pedig Csiklusnádon maradt. Lapunk felelős szerkesztője a háromszéki ágból való és Kézdiszentkeresztben született. Így tehát Betegh Péter vagy talán Bálint gyógyszerész bizonyára rokona épen úgy, mint Dr. Betegh Miklós főispán, a most kinevezett erdélyi kormánybiztos is. A múlt számról kiszorult cikkelyt most közöljük. Köszönet és üdvözlét!

Nyomtatta és kiadja BETEGH PÁL
könyvnyomtató int. Székelyudvarhelyt

Földbirtok-bérletek.

Ákosfalván 100 hold szántó belsőséggel, gazdasági épületekkel.

Imecsfalván 180 hold szántó, 280 hold erdei legelő belsőséggel; mindkettő butorral vagy a nélkül haszonbérbe adó.

Értekezhetni: Dr **Szendrey Gábor** ügyvédnél Marosvásárhelyt, Eötvös József utca 15 sz. **Telefon 240. — Telefon 240.**

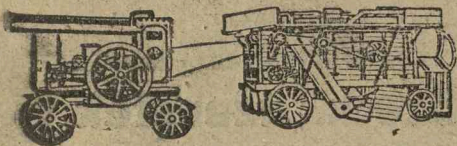
Eladó házak

Néhai Koréh Gergelyné örökösei azonnal eladják a Kossuth-utca 4. számú és az Eötvös utca 1. szám alatt levő házakat. Értekezni lehet **Dr Macskásy Ignác** végrendeleti végrehajtóval Malom utca 20 szám alatt.

Tanulónak

egy jó háztól való fiút azonnal felvesz **GYÖRGY VIKTOR** fodrász-üzletében Székelyudvarhelyt, Deák-tér.

A köztudatba ment át
hogyan csakis
KÁLLAI LAJOS
motorgyára

Budapest,
VI., Gyár-utca 28. sz.
szállítja teljes jótállás mellett a leghirvevesebb motoreséplőkészleteket és magánjárokot. Saját érdekében kérjen minden gazda diszidőrlapot, melyet ingyen és bérmentve küld a gyár.
Több 1000 valódi Kállai Lajos motoros eséplőkészlet működik az ország minden részében a legkitünőbb sikerrel.

Nádor-féle **kottás zsebkiadások**

I-ső sorozata (10 kötet) zongorára és énekre

Egy-egy kötet ára 2

Az első sorozat tartalma:

I-ső kötet	Sas Náci Nótáskönyve I. 20 válogatott nóta	
II-ik	Kondor Ernő	20
III-ik	Fráter Lóránd	I. 20
IV-ik	Fráter Lóránd	II. 20
V-ik	Fráter Lóránd	III. 20
VI-ik	Csóka Józsi	20
VII-ik	Ányos Laci	I. 20
VIII-ik	Nádor Samu	I. 20
IX-ik	Dr Révffy Lajos	I. 20
X-ik	Bodrogi Zsigmond	I. 24

Ingyen kapja a Székelyország e hirdetésére való hivatkozással az egyes kötetek tartalomjegyzékét, ha pedig 9 kötet szelvényt a kiadónak beküldi, ugyancsak teljesen ingyen kapja meg a hiányzó 10-ik kötetet és a tíz kötethez való díszes tokot. A kötetek megrendelhetők a „Székelyország” kiadóhivatalától Székelyudvarhelyt.

Nádor Kálmán kiadása Budapest, Károly körút 8

MAGYAR FÖLDRAJZI INTÉZET
VILÁGATLASSZA

SZERKESZTIK:
KOGUTOWICZ KÁROLY Dr és LITKE AURÉL Dr.

130 térképlapja 100 fő és 210 melléktérképet tartalmaz, névjegyzéke pedig több, mint 130,000 helynevet. E mű 16 füzetben lesz teljes, melyek havonta jelennek meg s 8-8 térképet tartalmaznak.

Az egyedüli magyar nagy kézi atlasz, mely a művelt közönség minden ilyen atlással szemben támasztható igényét kielégíti.

Ára a 16 füzetnek illusztrált és értékes szöveggel . . . korona 50—
a füzetekhez való díszes félbörgyűjtőtoknak . . . 10—
Megrendelhető a díszes félbörkötésű kiadás is (megjelenik 1914. októberben) . . . 60—

Három koronás havi részletfizetésre is kapható. Bővebb felvilágosítást, prospektust, mintalapokat stb. küldenek a könyvkereskedők vagy a kiadó Magyar Földrajzi Intézet Részvénytársaság Budapest, V. Rudolf-tér (Margithid, pesti hídfő.)

Aspirin tabletták

fej és fogfájásnál, influenza, reumánál stb. elismert fájdalomcsillapító szer. A valódi Aspirinnek sok az utánzata, azért kérjük, hogy az Aspirin „Bayer” féle **Aspirin tabletták** alakjában szerezzék be. Eredeti csomagolás 20 tablettát 4 0,5 gr. 1 kor. 20 fill. Minden tablettán az Aspirin szó látható. Az Aspirin szó védjegyzett, tehát a törvények szerint, más cég nem jogosult készítményeit Aspirin névvel megnevezni.

Ujságpapíros kiló számra (nagyobb vételnél kedvezményes ár) olcsón kapható a „Székelyország” kiadóhivatalában Székelyudvarhelyt, Kossuth-u. 31. sz.

Vasárnapi Könyv

Kiadja az Országos Közművelődési Tanács

Minden héten egy füzet jelenik meg. **A Vasárnapi Könyv tartalma:** **Képek** és életrajzok a munka, a tudás, a történet kiváló egyéniségeiről. **Útleírás, földrajz, történet, ipar-, technika- és természettudomány.** Fizikai és vegyszertudományok, az ipari találmányok és újítások magyarítása. A modern technika vívmányai. Tájékoztató a fejlődő gazdasági élet új eszközeiről. **Hasznos tudnivalók.** Az egészség megővéséről, az élelmiszerekről. Népszerű törvénytárgyalások. Egy példányt félre 1 K 50 fillérért minden szombatön bérmentve küld az Országos Közművelődési Tanács Budapest, IV., Ferenciek tere 3.

NEMESEK

UDVARHELYVARMEGYE NEMES CSALÁDJAI.

Szerkesztette: **Pálmay József** családtörténetíró Marosvásárhely. Magyarország Cimeres Könyvének ügyvezető szerkesztője. Ara füzve 16 K. Kapható **Betegh Pál** könyvkiadónál Székelyudvarhelyt. E díszesen kiállított, családi cimerekkel dusan illusztrált mű, igen becses családtörténeti adatokat foglal magában.

Szemere Sászló
Madártani állomása

ZSÖGÖDFÜRDŐ
Csikm.

A dermoplastikai preparálás minden ágában rendelkezésére áll a nagyközönségnek.

Szőrmés vad
minden nagyságig!

Székelyország

«Székely-Udvarhely»

Csik, Háromszék, Marostorda, Tordaanyos és Udvarhely-
vármegyék partoktól független, székely érdekű ujsága.

Előfizetési ára: egész évre 10 K, félre 5 K,
negyedévre 2 K 50 f. Egyes szám 16 fillér. Hirdeté-
sek díjszabás szerint. Megjelenik minden vasárnap.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
BETEGH PÁL
LAPTULAJDONOS.

Szerkesztőség és kiadóhivatal: Székelyud-
varhely, Kossuth-utca 31. sz. Telefon 15. sz. Posta-
takarékpénztári csekk- és kliringszámla 10489.sz.

A miniszterelnöki sajtó-osztály közlései.

Hiteles Táviratok.

A Székelyország eredeti tudósításai.

Budapest, aug. 1. d. u. 3:20 p.

Félhivatalosan jelentik a „Székelyország”-nak: Tokióból az a hír érkezik, hogy tegnap minisztertanács volt, a melyben **Japán elhatározta, hogy Oroszország bonyodalmaival kihasználja a mandzsuriai kérdés fölvetésére és megoldására.**

Budapest, aug. 1. d. u. 3:20 p.

Franciaország helyzetéről és békéjéről igen nyugtalanító hírek érkeznek. Jauris híres enciclista képviselőt **ma éjjel agyonlőtték.**

Berlin, aug. 1. d. u. 5. ó 15. p.

Vilmos német császár elrendelte az egész német haderő mozgósítását.

Budapest, aug. 2. reggel 4 ó. 42 p.

Berlinből jelentik:

(Feladatott Berlinben július 31 én este 10 óra 15 perckor; érkezett augusztus 1 én este 6 óra 25 perckor). A Norddeutsch Allgem. Zeitung írja, hogy miután a közvetlen akciót, amely magának az orosz cárnak ohajára indult meg, az orosz kormány az által, hogy a **hadsereg és tengerészet mozgósítását elrendelte, az megzavartatott.**

A császári kormány tudatta Pétervárral, hogy a **német mozgósítás várható, hogyha Oroszország tizenkét óra alatt nem szünteti be a hadi készülődéseket és erről határozott nyilatkozatot nem tesz.**

Együttal a francia kormányhoz kérdést intézett a német — orosz háború esetére való magatartását illetőleg.

Budapest, aug. 2. reggel 4 ó. 42 p.

Ma este fél 7 órakor magyar minisztertanács volt.

Budapest, augusztus 1.

Félhivatalosan jelentik a „Székelyország”-nak, hogy ő felsége Károly Ferenc József trónörökös és neje Zita főhercegasszony holnap (vasárnap) Budapestre érkezik. **A trónörökös-pár** elsősorban azért érkezik a fővárosba, hogy Ő Felsége megbízásából **a király üdvözetét átadja a harcba induló csapatoknak,** valamint Budapest székesfőváros közönségének, mely oly lelkesedéssel fogadta a háborút, annak híret és **a magyar nemzet**

dinasztikus, hazafias érzelmeinek teljes erejével áll a hadsereg mellett.

A trónörökös és neje vasárnap reggel 9 óra 35 perckor indul Bécsből és d. u. 2 óra 35 perckor érkeznek a keleti pályaudvaron.

Budapestre a trónörökös-párt el fogja kísérni Lobkowitz herceg kamarai előljáró, Thun grófné főudvarmesterné, Mortiz udvarhölgy.

A trónörökös-pár a budai királyi várba száll meg és néhány napig Budapesten fog tartózkodni.

A főváros lakossága körében nagy örömet keltett a trónörökös-pár érkezésének a híre és a közönség a mostani lelkes időkhöz méltó melegséggel és szeretetteljes ovációval készül fogadni Ő Felsége a király küldöttait, a jövő uralkodó-párt.

Nyomtatva és kiadja **BETEGH PÁL**
könyvnyomató int. Székelyudvarhelyt

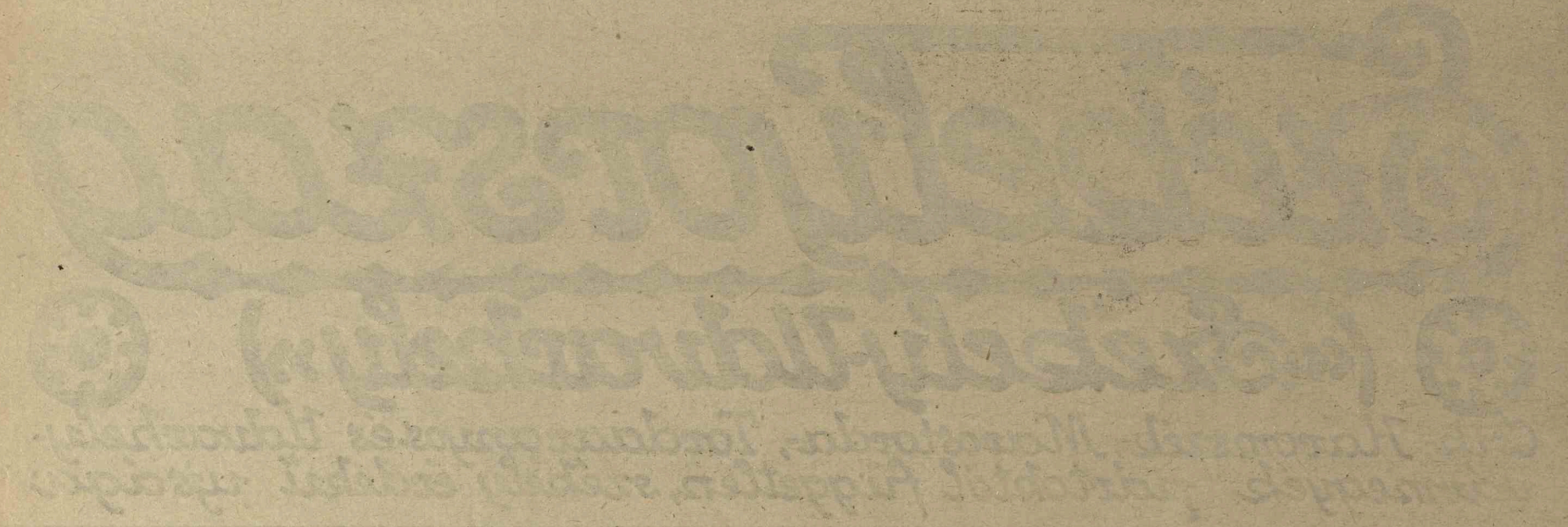
Publicat: 1914. Aug 2.

№ 20 / D 34

1. II 1914.

Revoluția română

Publicat în București, la Editura „Revoluția Română”, în anul 1914, numărul 20 din partea D 34.

Redacția: București, Șosea 10, nr. 10. Telefon: 1000. Abonamente: București, Șosea 10, nr. 10.

A ministerele noastre și-o parte din activitatea lor

În zilele noastre, activitatea ministerelor noastre este în plină desfășurare. Ministerul de Interne, Ministerul de Justiție, Ministerul de Educație și Științe, Ministerul de Agricultură și Silvicultură, Ministerul de Comerț și Industrie, Ministerul de Finanțe și Ministerul de Război și Marine sunt toate ocupate cu activități importante. În special, Ministerul de Război și Marine este foarte activ, deoarece țara noastră este în război cu Austro-Ungaria și Bulgaria. Activitatea ministerelor noastre este foarte intensă și este în interesul țării noastre să continue să lucreze pentru binele ei.

Ministerul de Interne este preocupat de organizarea și funcționarea aparatului de stat. Ministerul de Justiție este preocupat de aplicarea legii și de asigurarea drepturilor cetățenilor. Ministerul de Educație și Științe este preocupat de dezvoltarea învățământului și de promovarea științei. Ministerul de Agricultură și Silvicultură este preocupat de creșterea producției agricole și de păstrarea pădurilor. Ministerul de Comerț și Industrie este preocupat de dezvoltarea comerțului și a industriei. Ministerul de Finanțe este preocupat de asigurarea veniturilor statului și de gestionarea cheltuielilor. Ministerul de Război și Marine este preocupat de pregătirea armatei și de asigurarea apărării țării.

Activitatea ministerelor noastre este foarte importantă și este în interesul țării noastre să continue să lucreze pentru binele ei. În zilele noastre, activitatea ministerelor noastre este în plină desfășurare și este în interesul țării noastre să continue să lucreze pentru binele ei.

Ministerul de Război și Marine este foarte activ, deoarece țara noastră este în război cu Austro-Ungaria și Bulgaria. Activitatea ministerelor noastre este foarte intensă și este în interesul țării noastre să continue să lucreze pentru binele ei.

Ministerul de Interne este preocupat de organizarea și funcționarea aparatului de stat. Ministerul de Justiție este preocupat de aplicarea legii și de asigurarea drepturilor cetățenilor. Ministerul de Educație și Științe este preocupat de dezvoltarea învățământului și de promovarea științei. Ministerul de Agricultură și Silvicultură este preocupat de creșterea producției agricole și de păstrarea pădurilor. Ministerul de Comerț și Industrie este preocupat de dezvoltarea comerțului și a industriei. Ministerul de Finanțe este preocupat de asigurarea veniturilor statului și de gestionarea cheltuielilor.